

Aizkalnieši prasa,
lai viņos
ieklausās

4. lappusē

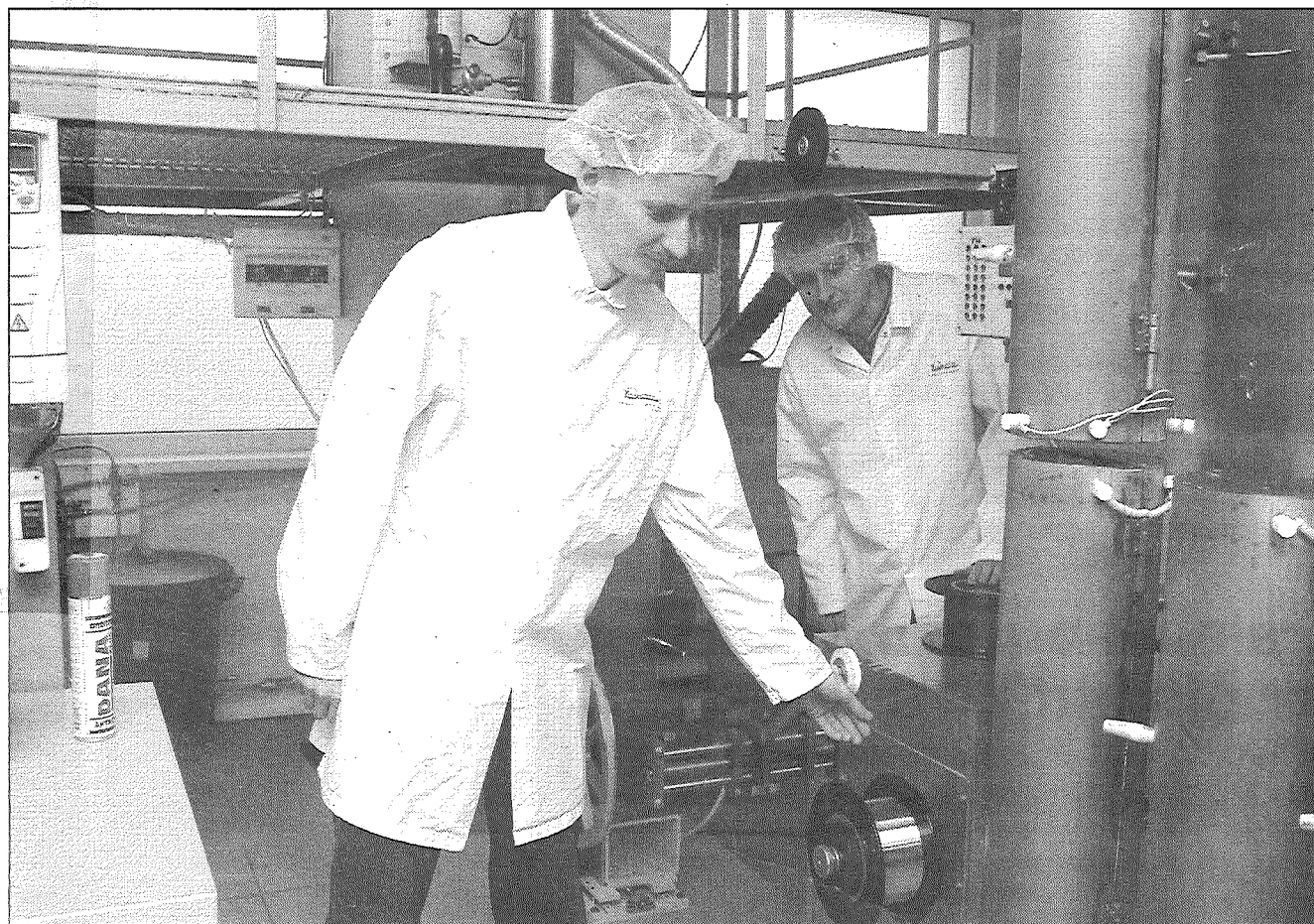
Livānos plāno
jauno
budžetu

5. lappusē

Pilsētās iedegtas
svētku
egles

6. lappusē

Gaismas vadi zemeslodes apkārtmēra garumā

● Livānu uzņēmums «Z — Light» — labākais Eiropā un viens no pasaules vadošo uzņēmumu trijnieka optiskās šķiedras ražošanā. Gaismas vada vilkšanas procesam seko operators Dmitrijs Belousovs (no kreisās) un mācekļis, students Rūdolfs Holsts. Foto: A. Šņepsts

Uzņēmums «Z — Light», kas ražo optisko šķiedru, savā nišā ir vadošais uzņēmums Eiropā, un šajā jomā viens no pašiem labākajiem pasaulē. To ar nesatricināmu pašapziņu saka uzņēmuma valdes loceklis DAUMANTS PFAFRODS, faktiskais «Z — Light» vadītājs. Ar viņa laipnu pretimnākšanu «Novadnieka» žurnālistiem gadu mijas svētku priekšvakarā bija ļauts ielūkoties uzņēmuma ikdienā, kaut arī Daumants Pfafrods teica, ka pamatā izvairās no plašas publicitātes masu medijos. Sižets par uzņēmuma darbošanos šomēnes bija skatāms arī Latvijas televīzijā, raidījumu ciklā ar zīmīgu nosaukumu «Latvija var».

Atskats pagātnē

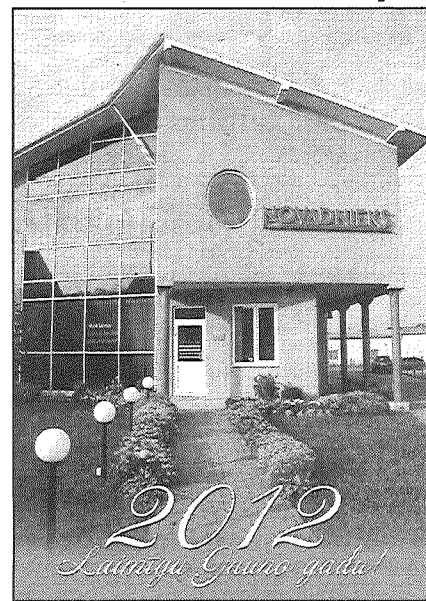
Daudziem livāniešiem šī uzņēmuma tapšana un attīstīšanās vēl ir dzīvā atmiņā, daudziem te arī tagad strādā paziņas, ģimenes locekļi vai tuvinieki. Livānos optiskās šķiedras ražošanas aizsākumi saistāmi ar PSRS pastāvēšanas pēdējiem 10 gadiem. Toreizējā Livānu stikla fabrika no Maskavas saņēma piedāvājumu un reizē arī izaicinājumu uzsākt šī jaunā zinātnes sasnieguma ražošanas izmēģināšanu. Nu

jau gandrīz 30 gadi aizritējuši no tās dienas, kad stikla fabrikas vadība piekrita šim piedāvājumam. Tas bija arī laiks, kad stikla fabrikā par galveno konstruktoru sāka strādāt toreizējā Rīgas Politehniskā institūta absolvents Daumants Pfafrods — erudīts, teicams speciālists, apveltīts ar jaunības maksimālismu un vēlmi dot savu ieguldījumu jaunajā lietā. Neatļaidīgi, soli pa solim virzoties aizvien dziļāk optiskās šķiedras ražošanas noslēpumos, apjaušot tās izmantošanas milzīgās iespējas nākotnes tehnoloģijās, jaunais speciālists un pārējie, kas bija iesaistīti gaismas vada ražošanā, attīstīja šo ražošanas virzienu, Livānu vārdu darot slavenu ne vien Latvijā un Padomijā, bet arī liekot pieminēt Eiropā, kur šajā jomā bija vieni no pirmajiem.

Latvijas neatkarības atgūšanas gados situācija strauji mainījās, optiskās šķiedras ražošanai draudēja slēgšana, neskatoties uz intelektuālo potenciālu, kas tās attīstībā bija ieguldīts. Toreiz sašūpojās un arī «nogrīma» daudzi rūpniecības flagmaņi visā valstī. Austrumos visi iepriekšēji tūri aizvērās, Rietumos vēl nebija atklātas noieta iespējas. Lejupceļš un likvidēšanas process sākās arī Livānu stikla fabrikai kopumā.

Turpinājums 3. lappusē

Ziemassvētku dāvana «Novadnieka» lasītājiem

● Decembris ir abonēšanas kampaņas pēdējais mēnesis. Abonējot «Novadnieku», katrs abonents piedalīsies «Latvijas Pasta» organizētajā izlozē ceļojumam uz Austrāliju. Arī «Novadnieka» redakcija ir parūpējusies par Ziemassvētku dāvanu saviem uzticīgajiem lasītājiem. **VISI laikraksta abonenti dāvanā saņems pārlietamo mēnešu kalendāru 2012. gadam.**

Kalendāru saņemsiet kopā ar «Novadnieka» pirmo numuru 2012. gada 6. janvārī.

● 20 «NOVADNIEKA» gada abonenti saņems dāvanā Hipotēku bankas ekskluzīvo kalendāru.

Sīkāka informācija par abonēšanu
12. lappusē

Preiļos aizturēts riepu dūrējs

Tie aptuveni 100 Preiļu iedzīvotāji, kuru automašīnām nezināmais ļaundaris pagājušajā nedēļā pa nakti bija sadūris riepas, ka arī daudzi citi transportlīdzekļu īpašnieki var atviegloti nopūsties — policija aizturējusi riepu dūrēju. «Novadnieku» informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes inspektore **Anastasija Laizāne**.

Atgādinām, ka nakti uz 7. decembri A. Upiša ielas mikrorajonā vairāk nekā 100 automašīnām tika sadurtas riepas — no vienas līdz četrām. Šis notikums izraisīja lielu sabiedrisko rezonansi pilsētā. Neskaitot nodarīto materiālo zaudējumu par sadurtajām riepām, to remontu, cilvēkiem nācās ciest arī papildu materiālo un morālo kaitējumu — automašīnu īpašniekiem nebija iespējas nogādāt bērnus bērnudārzā vai skolā, bet pašiem laikā ierasties darbā vai citās svarīgās darīšanās. Daudzi bija spiesti izmantot taksometra pakalpojumus.

Policijas pārstāve skaidro, ka Preiļu iecirknī nekavējoties tika uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 185. panta 1. daļas — par svešas mantas tišu iznīcināšanu vai bojāšanu. Veicot izmeklēšanu un operatīvos meklēšanas pasākumus, Preiļu iecirkņa kriminālpolicijas darbinieki sadarbībā ar Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbiniekiem tajā pašā dienā noskaidroja un aizturēja aizdomās turamo personu — 1978. gadā dzimušu vīrieti, Preiļu iedzīvotāju. Viņš aizturēts Kriminālprocesa likuma 264. panta kārtībā.

9. decembrī Preiļu rajona tiesa, izvērtējot kriminālprocesā iegūtos pierādījumus, aizdomās turētajam ir piemērojusi drošības līdzekli — apcietinājumu. Zināms, ka vīrietis jau agrāk bija nonācis kriminālprocesā, kur vienreiz tiesāts. Par izdarīto noziegumu viņam draud brīvības atņemšana līdz četriem gadiem. Izmeklēšana turpinās.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Nepamatota ažiotaža; "Swedbank" turpina darbu

Cilvēki neracionālo baumu iespējama turpina izņemt naudu no "Swedbank" bankomātiem. Daudzviet tajos nav naudas tehnisku iemeslu dēļ. Rindas pie bankomātiem bija arī pirmdien. No "Swedbank" bankomātiem svētdien izņemti vairāk nekā 10 miljoni latu. Panikai ļāvušies līdz 10 tūkstošiem klientu. Bankas vadītājs uzsvē, ka aizplūdušie līdzekļi "Swedbank" problēmas neradīs. Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) priekšsēdētāja vietnieks Jānis Brazovskis šorīt intervijā Latvijas radio pastāstīja, ka "Swedbank" turpina strādāt kā līdz šim. Viņš pauda pārliecību, ka banka spēš izturēt nepamatotās ažiotažas radītos sarežģījumus. "Vēsturiskā pieredze rāda, ka "Swedbank" ir spējīga izturēt nopietnus satricinājumus. Ja mēs runājam par 2008. gadu, arī toreiz bija noguldījumu aizplūde." Toreiz "Swedbank" mātes banka vienmēr nodrošināja naudu līdz pat miljardam latu. FKTK vadītājs domā, ka šoreiz būs tieši tāpat kā 2008. gadā.

Tikmēr Valsts policija turpina meklēt nepamatoto baumu vaininiekus, sarunā ar Latvijas radio sacīja policijas vadītājs Ints Kuzis. Policija aicina atsaukties cilvēkus, kuriem ir konkrēta informācija par baumu saistībā ar "Swedbank" krīzi izplatību, pirmdien laikraksta "Diena" interneta intervijā raidījumā "Dienas rīts" sacīja Valsts policijas priekšnieka vietnieks Guntars Marķitāns. Viņš informēja, ka policijā vērsušies cilvēki, kas saņēmuši ziņas gan no pazīstamiem, gan nepazīstamiem numuriem par to, ka bankai ir krīze. Tādēļ policija lūdz atsaukties cilvēkus, kam ir konkrēta informācija par šo baumu izplatību, palīdzēt. Marķitāns sacīja, ka izmeklēšanu vada Drošības policija, kas arī lems par kriminālprocesa sākšanu minētajā lietā. Valsts policijas priekšnieka vietnieks arī aicināja cilvēkus būt objektīviem un analizēt informāciju. Pēc viņa teiktā, "Latvijas Krājbankas" gadījums rāda, ka iedzīvotāji uzkrājumus līdz 100 tūkstošiem eiro (aptuveni 70 tūkstošiem latu) var saņemt likumā noteiktajā kārtībā.

Iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis neizslēdz iespēju, ka baumas par "Swedbank" bankrotu izraisījis kāda tehniska kļūme, kas šajā saspīlētajā situācijā strauji multiplicējusies. Intervijā LNT Kozlovskis atzina, ka tas nav attaisnojums tālāka baumu izplatīšanai, tomēr nevar apgalvot, ka jāerosina kriminālprocess.

Zviedrijas "Swedbank" grupas Korporatīvo attiecību vadītājs Tomass Baktemans (Thomas Backteman) norādījis, ka visu Zviedrijas banku situācija ir stabila. Viņš sacīja, ka Latvijā izplatītās baumas par "Swedbank" problēmām ir nepamatotas un banka nezina to avotu un iemeslus, kāpēc tās radušās. Tikmēr Latvijas "Swedbank" klientu panika un aktivitātes, tukšojot bankomātos, pirmdien bija viena no galvenajām ziņām zviedru medijos. "Swedbank" un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vadība uzsvē, ka, neskatoties uz nepamatotu baumu izraisīto pastiprināto naudas izņemšanu, "Swedbank" ir spējīga strādāt gan ikdienas, gan ārkārtas apstākļos.

Latvijas piena nozari kontrolēs Krievijas miljardieris

Nemot vērā Latvijas lielāko piena pārstrādes rūpniecību pārdošanu Krievijas investoriem, piensaimnieki uztraucas: iespējams, jau pēc dažiem gadiem piena nozari, ko Latvijā dēvē arī par balto zeltu, kontrolēs kāda milzu ārvalstu kompānija, ziņo raidījums Nekā Personīga, TV3. Šobrīd Latvijas TOP 5 piena ražotāji ir Rīgas piena kombināts, Valmieras piens, Preiļu siers, Tukuma piens un Limbažu piens. No tiem tikai Preiļu siers pieder Latvijas akcionāriem. Tukuma piens kontrolē igauņi, bet pārējos trijos izvēršas Bežmeļņicka ietekme. Jo arī Limbažu piens daļēji pieder Rīgas piena kombinātam. Lai cīnītos pret lielo rūpniecību cenu diktātu, savu pārstrādes uzņēmumu sākuši būvēt paši zemnieki. Kooperatīvi Trikātā un Dzēse apvienojās, lai varētu saņemt valsts finansējumu rūpniecības būvniecībai. Bet Konkurences padome šonedēļ paziņoja, ka zemnieki pārkāpuši likumu. Kooperatīva Trikātā vadītājs ir neizpratnē, kāpēc Konkurences padome neuzrauga daudz bīstamāko Valmieras un Rīgas kombinātu apvienošanu, bet pret pašu zemniekiem vērsās ar pašu lielāko likuma bardzību.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Ja dzīves ceļā iedegas sarkanā gaismā, nebēdā, necenties par varītem
lauzties uz priekšu, bet tikai pagaidi! Arī liktenim ir sava satiksmes
regulācija, palaužies uz to.*

Saglabā priekšlaicīgu pensionēšanās iespēju

Saeima 8. decembrī galīgajā lasījumā kā steidzamu pieņēma grozījumus likumā "Par valsts pensijām", kas paredz par diviem gadiem pagarināt priekšlaicīgās pensionēšanās iespēju, kā arī saglabāt vairākas citas likuma normas, kuras citādi būtu spēkā tikai līdz šī gada beigām.

Izmaiņas paredz līdz 2013. gada 31. decembrim pagarināt iespēju pieprasīt vecuma pensiju divus gadus pirms noteiktā pensionēšanās vecuma personām, kuru apdrošināšanas stāžs nav

mazāks par 30 gadiem.

Tāpat uz diviem gadiem tiek saglabātas arī tiesības uz pensiju ar atvieglotiem noteikumiem par darbu sevišķi kaitīgos, sevišķi smagos vai kaitīgos un smagos darba apstākļos. Uz tādu pat termiņu tiks saglabāti patlaban spēkā esošie pensijas sākumkapitāla aprēķināšanas atvieglojumi, lai nodrošinātu, ka no nākamā gada būtiski nesamazinās atsevišķas jaunieškirktās pensijas.

Ar likuma grozījumiem dots uzde-

vums Ministru kabinetam līdz 2012. gada 1. maijam iesniegt Saeimā likumprojektu pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitātes veicināšanai, izvērtējot arī iespēju paaugstināt pensionēšanās vecumu un pagarināt vecuma pensijas saņemšanai nepieciešamo apdrošināšanas stāžu, kā arī noteikt tiesības vecuma pensiju pieprasīt priekšlaicīgi bez termiņa ierobežojuma.

Grozījumi likumā "Par valsts pensijām" stāsies spēkā 2012. gada 1. janvārī.

2012. gadā vistrūcīgākās personas varēs saņemt arī makaronus

Valdībā apstiprināja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādātos grozījumus Ministru kabineta (MK) 2009. gada 8. decembra noteikumos nr. 1415 "Kārtība, kādā tiek administrēti un uzraudzīti tirgus intervences pasākumi augkopības un lopkopības produktu tirgū, īstenojot Eiropas Komisijas programmu vistrūcīgākajām personām".

Eiropas Savienības (ES) vistrūcīgāko personu pārtikas apgādes programmai 2012. gadā kopējais finanšu līdzekļu apjoms tika noteikti 113 miljoni eiro, precīzi nosakot, cik piešķirts katrai dalībvalstij. Tas ir krass samazinājums (par 77 %) salīdzinājumā ar 500 miljoniem eiro, ko ES piešķir dalībvalstīm iepriekšējos gados.

Nemot vērā 2011. gada 13. aprīļa ES Vispārējās tiesas spriedumu, liedzot ES dalībvalstīm programmas īstenošanai iespēju pārtikas produktus iepirkt vietējā tirgū, sākot ar 2012. gadu, program-

mas īstenošanai atļauts izmantot tikai intervences krājumos esošos produktus.

2012. gadā ES dalībvalstīs kopā programmas īstenošanai ir pieejami no intervences krājumiem tikai 162 000 tonnu labības un 54 000 tonnu sausā piena pulvera. Eiropas Komisija, sadalot krājumus pa dalībvalstīm, Latvijai 2012. gada programmas īstenošanai piešķir tikai vienu intervences krājumu produktu – sauso vājpiena pulveri.

Nemot vērā tirgus situāciju, kad graudu un vājpiena pulvera cenas ES dalībvalstīs ir augstas, iepirkumi intervences krājumos nav notikuši. Līdz ar to, pamatojoties uz piešķirtajiem finanšu līdzekļiem, 2012. gada programmas īstenošanai ir paredzēts, ka vienai trūcīgajai personai varēs dalīt 0,4 kg pilnpiena pulvera un 1 kg makaronu ne biežāk kā sešas reizes gadā. 2012. gadā programmā trūcīgajām personām

iekļauti makaroni, kuru iegādei finansējums piešķirts no valsts budžeta.

Diskusijās par 2012. gada programmas īstenošanu, t.sk., pārtikas produktiem, kurus dalīt vistrūcīgākajām personām, piedalījās pārstāvji no Labklājības ministrijas, Veselības ministrijas, Latvijas Pašvaldību savienības, Rīgas domes Labklājības departamenta, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības lietu ministrijas, Lauku atbalsta dienesta un Pārtikas un veterinārā dienesta, kā arī "Latvijas Sarkanais Krusts". Attiecīgie produkti tika izvēlēti, ņemot vērā vairākus faktorus, tostarp produkta uzturvērtību, kā arī uzglabāšanas ilgumu.

Tā kā 2012. gada programmā izdalei paredzēti pilnpiena pulveris un makaroni, izmaiņas noteikumos paredz papildināt pārtikas kvalitātes un ražošanas kritērijus ar minēto produktu kvalitātes un ražošanas kritērijiem.

Laista apgrozībā 1 lata monēta ar piparkūku sirds attēlu

Latvijas Banka (LB) 9. decembrī laida apgrozībā jaunu 1 lata apgrozības monētu ar piparkūku sirds attēlu reversā. Tā ir likumīgs maksāšanas līdzeklis Latvijas Republikā. Monētas nonāks aprītē tāpat kā cita apgrozības nauda – ar banku starpniecību sasniedzot tirdzniecības un citus uzņēmumus un iedzīvotājus. Monētas grafisko dizainu veidojusi māksliniece Rūta Briede un ģipša modeli – tēlniece Laura Medne. Jaunās 1 lata monētas kaltas Nīderlandes kaltuvē Koninklijke Nederlandse Munt.

LB iedibinātajai īpašo apgrozības vienlatnieku tradīcijai nu jau desmit gadu, to iesāka monēta ar stārķi, un jau kopš 2004. gada tiek kaltas divas šādas monētas gadā – viena uz Jāņiem un otra uz Ziemassvētkiem. Piparkūkas uzrunā gandrīz katru un rada svētku sajūtu arī tad, ja Ziemassvētku eglītes un pārējo šiem svētkiem raksturīgo atribūtu tuvumā nav. Monētas kopejā tirāža ir 1 miljons, un tā tāpat kā citām īpašajām apgrozības monētām netiks papildināta.

Apgrozībā ir monētas arī ar stārķa, skudras, baravikas, Sprīdiša, Pētergaila, kļiņģera, Jāņu vainaga, priedes čiekura, pūcessaktas, sniegavīra, ūdensrozēs, skursteņslauķa, Nameja gredzena, Ziemassvētku eglītes, krup-

ja, pakava (divu veidu) un alus kausa attēlu. Šādas monētas paredzēts izlaist arī turpmāk, līdz Latvija kļūs par pilntiesīgu Ekonomikas un monetārās savienības dalībvalsti un ieviesīs eiro.

Katra saimniece zina, ka piparkūku mikla jāgatavo labu brīdi pirms Ziemassvētkiem, lai tā iestāvētos un katrs milzīgais uzstiktu sevi raibo garšvielu buķeti, bez kuras šis svētku kārumus nav iedomājams.

Turklāt tikpat svarīgas kā recepte gatavošanas procesā ir arī labas domas, gaiša svece un sirsnīgs, uzticams sabiedrotais garšvielu smalcināšanai un miklas degustēšanai. Ievērojot visus nosacījumus, cepšanas laiks būs iedvesmas pilns un mājīgs un pašas piparkūkas – bezgala gardas.

Piparkūkas ir unikāls kārumus. Grūti iedomāties citu konditorejas izstrādājumu, kuru var pagatavot, izmantojot tik daudz dažādu recepšu. Tās ceptas jau gadu tūkstošiem, un katrai saimniecei padomā savi noslēpumi. Lielas, mazas, karaliski greznotas un pavisam vienkāršas, mīļiem vārdiem aprakstītas vai mīļumu pašas sevi nesošas – tās uzrunā gandrīz katru un rada svētku sajūtu arī tad, ja Ziemassvētku eglītes un pārējo šiem svētkiem raksturīgo atribūtu tuvumā nav, un pat tad, ja no pi-

pariem palicis tikai vārds, kas savulaik aptvēra visas svešzemju garšvielas.

Piparkūku sirds, protams, ir visu piparkūku karaliene un ne tikai Ziemassvētkos. Daudzi romantiski stāsti sākušies ar smaržīgu piparkūku sirdi gadatīrgos un citās sanāksšanās, kur tā palīdzējusi uzrunāt iecerēto, kad vārdi šķituši par skaļu. Piparkūku sirds kā pateicība par labu darbu vai atbalstu un arī svētku rotājums, pašdarināts prieks un mākslinieka iedvesmas izpausme. Mēs katrs esam aizkustināti, saņemot mīļu roku dāvētu no piparkūku miklas radīto kārumu, kurš liek sajūt ko vairāk par garšīgu našķi. Un savā reizē ne mazāk aizkustināti jūtami, tādu dāvēdam.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Gaismas vadi zemeslodes apkārtmēra garumā

Sākums 1. lappusē

Daumantam Pfafrdam un darbiniekiem, kuri saprata, kādas perspektīvas slēpjas šajā jaunajā nozarē, un nesagraujama pārliecība, ka kādreiz tas viss būs nodēris, optiskās šķiedras ražošanu izdevās atdalīt no pārējā stiklinieka. Jaunais uzņēmums atdzima ar nosaukumu «Anda». Tomēr sarežģījumi ar to nebeidzās. Uzņēmumam bija vajadzīgi līdzekļi. Tas tika privatizēts, un kontrolpakete nonāca Vācijas investoru rokās. Pie jaunajiem samniekiem uzņēmums saucās «Anda Optec». Sākotnēji sadarbība ar vāciešiem bija kā īsts veiksmes stāsts, taču drīz vien situācija izveidojās tāda, kādu piedzīvojuši arī daudzi citi uzņēmumi Latvijā. No vietējiem tika pagērēts darbs, no speciālistiem — inovācijas un intelektuālais resurs, kas bija nesalīdzināmi apjomīgāks nekā vācu puses ieguldījums, bet peļņa gan nonāca ārzemnieku kabatās. Bez tam vācu puse līvāniešiem uzspieda utopisku ideju — sākt pašiem ražot kvarca stiklu (no tā tiek ražoti gaismas vadi), kas saistīts ar ļoti bīstamu ķīmikāliju izmantošanu ražošanas procesā. Līvānieši kategoriski protestēja pret šo ideju, kuras realizācija draudēja ar pilsētas un tās apkārtnes vides pēgandēšanu.

2004. gadā līdzpašnieki no Latvijas puses sāka rīkoties apņēmīgi un konstruktīvi, uzsāka atdalīšanos no vāciešiem. Process bija gana ilgs un sarežģīts, lai šodien Daumantam Pfafrdam negribētos vēlreiz pārcilāt šos notikumus. Smagi bija arī pirmie jaunā uzņēmuma «Z — Light» stabilizēšanās gadi, laiks, kurā Daumants par ražotnes izdzīvošanu cinījās kopā ar uzticamu komandu.

Līvānos bija daudz pamestu ēku, kurās padomju laikā darbojās rūpnīcas, tāpēc «Z — Light» izvēlējās bijušās bioķīmiskās rūpnīcas administrācijas ēku. Ar bankas piešķirta kredīta palīdzību tika uzbūvēts tornis stikla šķiedras vilkšanai. Ritot gadiem, viss sāka nostabilizēties. Jo pats galvenais — augstas klases speciālisti — joprojām bija vienviet. Viņu apņemšanās un lielā griba, spīts bija tas, kas jauno uzņēmumu pamazām virzīja aizvien augstāk, līdz pat šodienas sasniegumiem. 2009. gadā — uzņēmuma apgrozījums — 3,5 miljoni latu, 2010. gadā — 4,2 miljoni. Uzņēmums, kuram nav kredītu. Kurš iztiek bez Eiropas struktūrfondu finansējuma un bez projektiem Eiropas naudas piesaistīšanai. Uzņēmums, kurš neražo produkciju noliktavām, bet izpilda konkrētus pasauleslaveni firmu pasūtījumus pēc gaismas vadiem. Uzņēmums, kura produkciju pazīst pēc brenda, sava zīmola. Kas ir krīze? Tā Daumants Pfafrds atvaicā uz žurnālistu jautājumu par ekonomiskās krīzes iespaidu uz ražošanu. Un mierīgi atbild, — mēs to nezinām.

Bet vēl joprojām uzņēmējam ir daudz rūgtu vārdu par visām tām reizēm, kad latviešu uzstāšanās savtīgi izmantojuši tā sauktie ārzemju investori, un šādu piemēru Latvijā vai cik, kaut vai gadījumā ar Līvānu stikla fabrikas iznīcināšanu. Viņš min arī

kādu piemēru par vāciešu apsaimekotu uzņēmumu, kurā īpašnieki grasoties uzstādīt iekārtas un uzsākt apkārtējai videi un iedzīvotājiem ārkārtīgi bīstamu ķīmisko produktu ražošanu. Ilūzijas par to, ka kāds no citas valsts te darbosies vietējo labā, uzņēmējs sen vairs nelolo.

Izaugsmē turpinās

Uzņēmums SIA «Z — Light» tagad darbojas jau septīto gadu, tajā strādā 80 darbinieki. Pareizāk gan būtu teikt — uzņēmumu grupa, jo SIA «Z — Light» ir savi meitasuzņēmumi gan Vācijā, gan ASV, kas nodarbojas ar produkcijas izplatīšanu. ASV pašlaik ir lielākais «Z — Light» noiets.

— Ejam pa solītim katru dienu uz priekšu. Mūsu vieta tirgū pašlaik ir ļoti stabila, tirgus daļa strauji aug. Produkcijai izveidojies zīmols, ar ko pasaulē mūs pazīst. Vairs nav aktuāli tādi jautājumi, kas bija iepriekš — par mūsu atpazīstamību. Sākuma posmā bija daudz grūtāk, jo uz mums raudzījās ar neuzticību, un par to bija parūpējušies arī mūsu bijušie partneri, izplatot melīgu informāciju, — stāsta Daumants Pfafrds. Taču viņš vairs nevēlas iedziļināties bijušo attiecību analizē, piebilstot, ka tā ir vēsture, un šodien galvenais — raudzīties uz priekšu. Viņam patīkami apzināties, ka finansiālā ziņā «Z — Light» ir daudzkārt spēcīgāks nekā bijušo partneru kompānija ar visiem mātes uzņēmumiem citās valstīs.

— Savā nozarē esam Eiropā vadošais uzņēmums, un konkurenci šajā ziņā neizjūtam. Pasaulē mērogā esam pirmajā trijniekā, — apstiprina Daumants Pfafrds. — Latvijā ir pietiekoši liels intelektuālais potenciāls daudzām lietām, tikai bieži vien pietrūkst uzdrīkstēšanās un apziņas, ka varam. Mūsu valstī vairāk ir gaušanās par to, ka viss slikti, taču biežāk būtu jāmēģina saskatīt kaut ko pozitīvu.

Kā jebkurā citā kompānijā, arī optiskās šķiedras ražošanas uzņēmumā, nemitīgi tiek domāts par attīstību. Tiklīdz apstāsīties izaugsmē, drīz vien vairs nevienam nebūs vajadzīgi, saka Daumanta kungs. Uzņēmuma potences kļūst aizvien lielākas, jo nopelnītie līdzekļi ir pietiekami lieli, lai tos varētu novirzīt attīstībai. Pa šiem gadiem ievērojami palielināta ražošanas telpu platība. Uzņēmums tagad pilnībā aizņem gan bijušās bioķīmiskās rūpnīcas administrācijas ēku, gan arī citas telpas, kurās izvietots mehānisks sektors un projektētāji. Tieši šomēnes kārtējo reizi paplašināta ražošanas platība, ofiss pārcelts uz citu vietu.

«Z — Light» tiek ražots daudzveidīgs optisko šķiedru izstrādājumu klāsts spektroskopiskām, lāzeru un augstas jaudas ultravioletā starojuma iekārtām, nierakmeņu skaldīšanas instrumenti medicīnai un daudzi citi, kopā — aptuveni 1000 izstrādājumi. Tie tiek gatavoti pēc konkrētiem klientu pasūtījumiem. Tiek piedāvāti arī projektēšanas pakalpojumi, tāpēc pasūtītājs var tikai izteikt ideju, ko viņam vajag, bet uzņēmumā taps tehniskais risinājums. Līvā-

nos ražotās optiskās šķiedras var atrast gan virs zemes, gan zem zemes, gan zem ūdens un pat kosmosā, — praktiski visur. Vis-sarežģītākais līvāniešu izstrādājums ir optisko šķiedru kūlis, kas iebūvēts līdz šim lielākajā spektrometrā Eiropas dienvidu observatorijā, kura atrodas Čīlē.

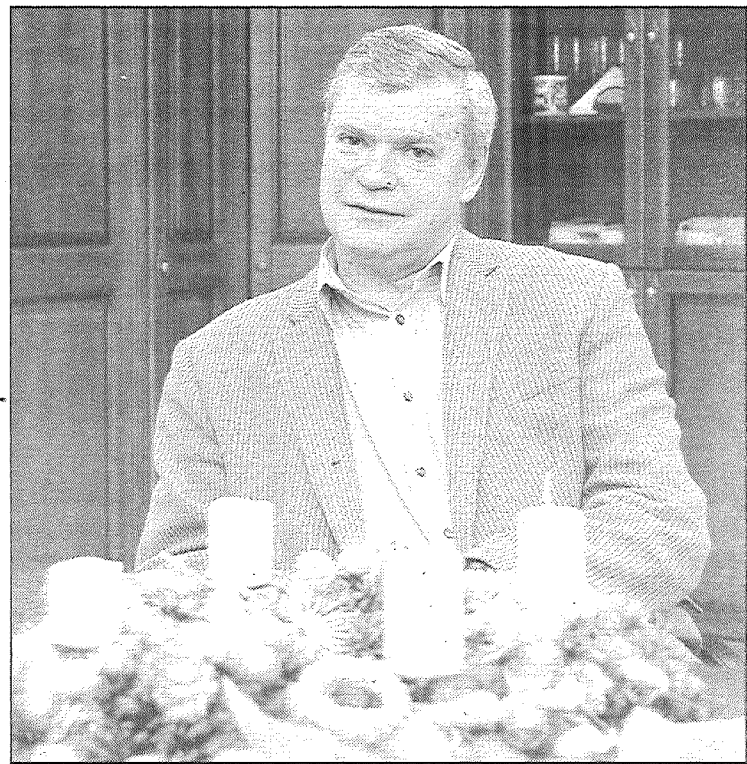
Optiskās šķiedras ražošanas jomā pasaulē līvānieši nav vienīgie, taču stiprākie gan, un ar lielāko ražošanas apjomu. Mēs būsim paši labākie pasaulē, — tāds ir uzņēmuma pašreizējais moto, un to pierāda pēdējā laikā aizvien pieaugošā interese par līvāniešu ražojumiem. Mūsu zīmols asociējas nevis ar lētiem izstrādājumiem, kādi pieejami pasaules tirgos, bet ar ļoti augstas kvalitātes produkciju, uzsver Daumants Pfafrds. To nodrošina teicamā mehāniskā bāze. Piemēram, uzņēmums sagādājis modernus japāņu darbgaldus, kādi ie pieejami tikai retajam Latvijas mašīnbūves uzņēmumam. Reizēm uzņēmums izpilda arī citu kompāniju pasūtījumus precīzās mehānikas jomā.

Darbinieki, kas strādā uzņēmumā, galvenokārt ir Līvānu un arī Preiļu iedzīvotāji, kas ieguvuši labu eksakto izglītību Latvijas augstskolās un kurus pēc tam noteiktās specialitātēs apmāca uz vietas uzņēmumā. Pretimnākšana tiek izrādīta arī studējošiem jauniešiem, no kuriem daudzi savus bakalaura vai maģistra darbus gatavo tieši šajā ražotnē. Interesants, radošs darbs, konkurētspējīgs atalgojums, korporatīvie pasākumi kā, piemēram, kopīga Jaunā gada sagaidīšana, uzaicinot arī ģimenes, ceļojumi uz ārzemēm, — šogad Jānos tie, kas vēlējas, ceļoja pa Norvēģiju, tas piesaista uzņēmumam pašus labākos darbiniekus. Uzņēmumā strādā arī Daumanta dzīvesbiedre Ausma, dēli Jānis un Arturs.

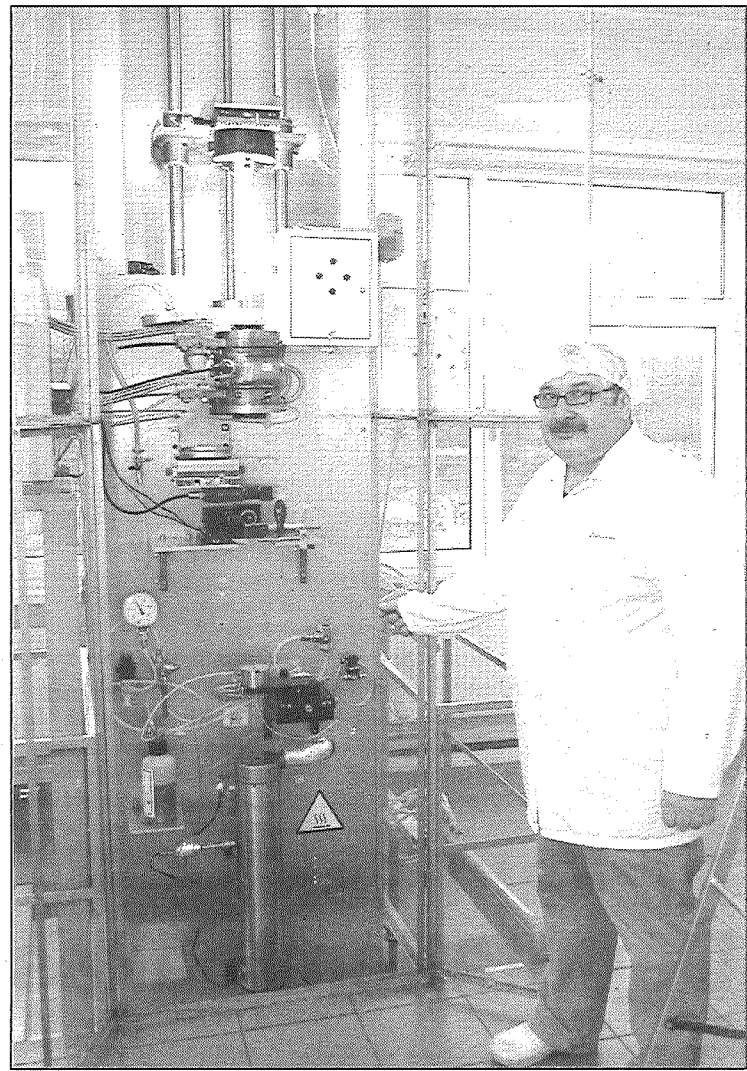
Daumants Pfafrds Līvānu novadā ir pazīstams arī ar to, ka izveidojis studentu atbalsta fondu, kurā tagad iesaistījušies arī citi novada uzņēmēji. Attīstības galvenais virzītājspēks ir ļoti labas zināšanas, saka uzņēmējs, pamatojot, kāpēc nodibināts šis stipendiju fonds. Jau daudzu gadu garumā novada studējošie jaunieši, kam ir labas un teicamas sekmes, konkursa kārtībā var pretendēt uz stipendijām. Daumants Pfafrds sniedz palīdzību arī izglītības iestādēm, piemēram, Līvānu 1. vidusskolai uzdāvināja datorus kabineta iekārtošanai. Balliņu, svētku organizēšanai vai ārzemju braucieniem būt par sponsoru viņš noteikti atsakās, toties ar izglītību saistītas lietas atbalsta. Situācijai izglītībā un zinātnē viņš velta kritiskus vārdus, uzsvērdams, ka šajā jomā noteikti vajadzīgas daudzas reformas, un ka izglītības iestādes pašlaik dod ļoti maz reālo zināšanu.

Kas ir optiskā šķiedra?

Optiskā šķiedra, vai citiem vārdiem sakot — gaismas vads — ir tieva, elastīga kvarca stikla šķiedra gaismas impulsu pārraidei. Lāzers pārveido elektriskos signālus gaismas impulsos un nosūta tos saņēmējam, kurš veic šo gaismas signālu atpakaļpārveidi elektriskajos signālos. «Z — Light» sarazotās

● SIA «Z — Light» valdes loceklis Daumants Pfafrds gada nogalē jūtas gandarīts par uzņēmuma nepārtraukto izaugsmi un aizvien stabilāko vietu pasaules mērogā optiskās šķiedras ražošanā.

● Gaismas vada vilkšanas procesa sākums šķiedras vilkšanas tornī. Optiskā šķiedra tiek vilkta no kvarca stikla formām temperatūrā no plus 2000 līdz 2100 grādiem. Tehnoloģisko procesu žurnālistiem skaidro optisko šķiedru vilkšanas iecirkņa vadītājs Jānis Škapars. Foto: A. Šņepsts

šķiedras garums sen jau pār-sniedz zemeslodes apkārtmēru.

Būs darbs Ziemassvētku vecītim

Uzņēmuma gaiteni kāda darbiniece iekārto fotogrāfiju izstādi. To autors Daumants Pfafrds. Fotogrāfijās iemūžinātas Norvēģijas ainavas, kalni, gaibangaina, un mierīga jūra, ziemeļzemes mainīgais skarbums. Fotografēšana — viens no viņa vaļaspriekiem. Visu mūžu Daumants bijis arī aizrautīgs sportists. Tēva pēdas gājuši arī abi

dēli — Jānis un Arturs, un visi trīs Pfafrdu ģimenes vīrieši ir puse no volejbola komandas. Dēlu ģimenes Līvānos dzīvo atsevišķi no vecākiem, tomēr Ziemassvētkos un citos svētkos visi cemojas tēva mājās. Tāpat būšot arī šogad. Mazbērniem — dvīnītēm un trīsgadīgajam mazdēlam par prieku atnāksot arī Ziemassvētku vecītis.

Vai arī pašam Daumantam Pfafrdam vēl joprojām ir kāda vēlēšanās, ko palūgt Ziemassvētku vecītim? Ir gan, viņš atbild smaidot. Bet neatklāj.

L. Rancāne

NOVADA DOMES SĒDĒ

24. novembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Atbalsta jauno autoru darbu izdošanu

Domnieki atbalstījuši Preiļu galvenās bibliotēkas vadītājas pienākumu izpildītājas Ilonas Skorodihinas iesniegumu par līdzekļu piešķiršanu. Nolemts piešķirt 200 latu novada jauno autoru literārā almanaha «Sirdsbalsis» izdošanai. Nolemts, ka līdzekļi almanaha izdošanas izdevumu segšanai tiks novirzīti no galvenajai bibliotēkai plānotajiem asignējumiem.

Piešķirā līdzekļus pamatskolai

Piešķirti līdzekļi Preiļu 1. pamatskolai 1512,02 latu apmērā siltummezgla un siltumapgādes iekšējās sistēmas remontdarbu apmaksas izdevumu segšanai. Līdzekļi paredzēti no novada domes budžeta sadaļas «Ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa». Kā informēja pašvaldības vadītājs, līdzekļi bijuši nepieciešami siltummezgla smadzeņu remontam.

Palielināja pamatbudžeta ieņēmumus un izdevumus

Nolemts veikt grozījumus saistošanos noteikumos un šī gada pamatbudžetu palielināt par 19 661 latu. Tajā skaitā ir finansējums projektam «Preiļu novada domes attīstības daļas administratīvās kapacitātes stiprināšana» — 4200 latu; finansējums projektam «Preiļu novada teritorijas plānojuma izstrāde» — 3500 latu; finansējums projektam «Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošās materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanai Preiļu 2. vidusskolā» — 7545 latu; ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa par zemi — 3416 latu; ieņēmumi no azartspēļu nodokļa — 1000 latu.

Attiecīgi pieaugusi arī izdevumu daļa, tajā skaitā 17 000 latu paredzēti sociālajai nodrošināšanai, 1512 — izglītībai, bet 1329 latu — teritorijas attīstībai un apsaimniekošanai.

Lēma par Ziemassvētku dāvanām bērniem

Tuvojoties svētkiem, deputāti lēma par dāvanām mazajiem bērniem un skolēniem. Noteikts, ka Ziemassvētku dāvanas lielums pirmsskolas un 1. — 4. klašu skolēniem būs 2,44 latu apmērā, tajā skaitā PVN. Savukārt klašu kolektīviem, pašdarbības kolektīviem un sporta komandām būs 12,20 latu apmērā, tajā skaitā PVN. Līdzekļus saskaņā ar iestāžu iesniegtajiem sarakstiem paredzēts novirzīt no budžeta sadaļas «Pārējie izglītības pakalpojumi».

Smelteros būs jauna iela

Saunas pagasta Smelteros būs jauna iela. Pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem «Adresācijas sistēmas noteikumi» un novada attīstības un infrastruktūras jautājumu komitejas priekšlikumu, deputāti lēma Valsts zemes dienesta Adrešu reģistrā iekļaut Preiļu novada Saunas pagasta Smelteru ciema Torņa ielu. Tā ir iela, kur šogad pabeigti rekonstrukcijas darbi, tomēr līdz šim tās Adrešu reģistrā nebija.

Tāpat domes sēdē izskatīti vairāki Saunas pagasta iedzīvotāju iesniegumi — par adrešu piešķiršanu apbūvētām zemes vienībām, par adreses dzēšanu no valsts Adrešu reģistra, kā arī adrešu maiņu.

Izmantoti Preiļu novada domes sēdes materiāli

Novada iedzīvotāja Veronika Bluzma svin simto dzimšanas dienu

● Simts mūža gadi paskrējuši gluži nemanot. Nu savas dienas jubilāre Veronika Bluzma vada pie meitas Anastasijas.

Pavisam nesen, 2. decembrī, Preiļos savu simto dzimšanas dienu svinēja Veronika Bluzma. Skaistajā jubilejā simtgadnieci sveica Preiļu novada domes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Anspoks, domes deputāts, sociālā dienesta darbinieks Lauris Pastars un Preiļu novada pensionāru biedrības valdes locekle Veneranda Utināne. Pie jubilāres mūs viesmīgi sagaidīja viņas meita Anastasija Bluzma.

Jubilāre dzimusi 1911. gada 2. decembrī Aizkalnes pagasta Trešo Sparānu sādžā. Vecākiem — Sofijai un Donatam Sparāniem — ģimenē bija trīs meitas, un Veronika bija vecākā no māsām. Tēvam nācās dienēt septiņus gadus armijā, pēc tam sākās karš, un Veronikai ģimenē bija jāuzņemas galvenā palīga rūpes, darot darbus mājās un palīdzot piekāt arī jaunākās māsas. Visa bērība pagāja lauku sētā, un darbs un atbildība veidoja Veronikas rakstura īpašības.

Abas Veronikas māsas jaunībā aizbrauca uz Rīgu, apprecējās, un arī tagad tur dzīvo, bet Veronika palika dzimtajās mājās.

Veronikas Bluzmas ģimenē izaudzināti pieci bērni — četras meitas un dēls. Aktīvo darba mūžu jubilāre aizvadījusi, strādājot kolhozos «Komjauniešis» un «Cīņa» — ir plūkti līni, vākts siens, 'iznests' arī fermu darba smagums un darīti dažādi citi darbi. Pietika laika palīdzēt arī māsām. Veronikas meita Anastasija pastāstīja, ka mamma daudz

spēka un laika veltījusi, audzinot vecākās meitas bērnus, jo mazbērni pārsvarā dzīvojuši pie vecvecākiem laukos.

Pieticis laika arī adīt, un tā jubilārei ir ļoti mīla nodarbe, jo vēl pirms pieciem gadiem trīsdesmit pāri cimdu un zeķu ir nogādāti Preiļu novada sociālajā dienestā un Preiļu slimnīcā, ko kā labdarības dāvanu ir saņēmuši mazturīgie novada ļaudis. Jubilāre ada arī tagad, aizpildot ar savu mīļāko nodarbi domas, kamēr meita Anastasija veic savus kārtējos darbus, jo tagad Anastasija mammu ir paņēmusi savā aprūpē, un viņas kopā dzīvo Preiļos.

Veronikai Bluzmai vienmēr ir patīcis dziedāt, un, ja dienas garumā būtu pietiekoši spēka, viņa dziedātu arī tagad. Tie visskaistākie brīži dzīvē ir bijuši saistīti ar tuviem cilvēkiem un ar dziesmu, kad uz lauku mājām Preiļu pagastā svētku reizēs sabrauca radi no Rīgas, visi miļie bija kopā, skanēja dziesmas un tika šķētinātas atmiņas.

Tagad Veronikas Bluzmas dzimtas turpinātāju sarakstā ir arī deviņi mazbērni un astoņi mazmazbērni, kuri no vecmammām un vecvecmammām dzīves var smelties ilga mūža noslēpumu.

Vēlēsim jubilārei turpmākajos gados veselību, optimismu un daudz spēka!

M.Paegle,
Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste

Aizkalnieši izsaka neapmierinātību. Deputātiem nākas ieklausīties

Vairāki simti parakstu uz divām vēstulēm ar pretenzijām, kas iesniegtas Preiļu novada domē, pārmetumi, asi vārdi un neapmierinātība ar vairāku pašvaldības speciālistu darbu — tas bija galvenais iemesls, kas pēdējo nedēļu laikā licis virmot kaislībām Aizkalnes pagastā un arī novada domē. Ciematā tika sasauktā iedzīvotāju sapulce ar deputātu piedalīšanos, bet Preiļos — novada domes komiteju apvienotā ārkārtas sēde.

Pagasta iedzīvotāju pārstāvis bija arī «Novadnieka» redakcijā un stāstīja par cilvēku neapmierinātības iemesliem. «Aizkalne pēdējā laikā ir kļuvusi Preiļiem par sava veida simtpirmo kilometru,» sašutis ciematnieku kopējo viedokli izteica Imants Zariņš. «Ar ko pilsētā netiek galā, tos sūta šurp un izmitina Aizkalnē. Mēs saprotam, kas ir sociālā māja un kas ir tās iemītnieki, taču visam savas robežas. Vairākas personas ir alkohola cienītāji un garnadži, ložņā, zog, te olas nozog, te ko citu. Līdz šim esam cietuši cerībā, ka

paši tiksim galā, bet tagad jau vērsamies ar iesniegumiem policijā. Ciemata veikalu pārdevējas tagad, tiklīdz metas tumsa, slēdz durvis no iekšpuses. Pircēji klauvē, tad viņus ielaiž. Tas taču nav normāli...»

Bez tam pagasta ļaužu neapmierinātību izpelnījušās arī Aizkalnes pagasta centra vadītāja Gunta Uzuleviča un tautas nama vadītāja Aina Kažemāka. I.Zariņš izklāstīja arī savu viedokli, kāpēc pagasta ļaudis un abas minētās speciālistes isti nevar saprasties, beigās izvēloties iespēju braukt uz Preiļiem un kārtot lietas domē pa tiešo. Taču tā rīkoties nevarot visi, citiem nav iespēju aizbraukt uz Preiļiem. Neapmierinot tas, ka brīvdienas vakaros tautas nama telpas tukšas, durvis aizslēgtas, bet jaunieši sēžot mašīnās pagalmā tā vietā, lai dejotu ballītē vai diskotēkā. Savukārt kultūras pasākumi tiek rīkoti pārsvarā darbdienu dienās.

Uz tikšanos ar pagasta iedzīvotājiem Aizkalnē bija ieradušies Preiļu novada domes deputāti Juris Kovaļevskis, Maruta

Plivda, Lauris Pastars, Alberts Vucāns, izpilddirektors Vladimirs Ivanovs, sociālā dienesta vadītāja Diāna Vucāne. Domes vadībai tika iesniegti divi iesniegumi, katrs ar vairāk nekā 100 iedzīvotāju parakstiem, lūdzot atrisināt problēmsituācijas. Priekšlikumu šo jautājumu risināšanai sasaukt komiteju sēdi domes priekšsēdētājam Aldim Adamovičam izteica arī četri pašvaldības deputāti, kuri tikās ar aizkalniešiem.

Apvienotā komiteju ārkārtas sēde tika sasaukta 1. decembrī. Pagasta iedzīvotāju pārstāvji izteica savus viedokļus, deputāti — savus. Vairākkārt izskanēja doma, ka daudzu nesaprašanās iemesls ir bijis komunikācijas trūkums starp pagasta pārvaldes darbiniecēm un apmeklētājiem. Sēdes noslēgumā tika atbalstīts deputāta Andreja Zagorska izteiktais priekšlikums — tautas nama vadītājas Ainas Kažemākas darbu uzdot izvērtēt viņas tiešajam vadītājam, novada kultūras centra direkto-

ram Guntim Skrimblim, bet pagasta pārvaldes vadītājas Guntas Uzulevičas — novada domes izpilddirektoram Vladimiram Ivanovam. Domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs solīja turpmāk daudz stingrāk vērtēt arī personas, kurām Aizkalnē tiek piešķirta sociālā dzīvojamā platība, bet iedzīvotājus mudināja pretenzijas neturēt pie sevis — par konstatētajām zādzībām griezties policijā, par nesaprašanās ar pagasta pārvaldes darbiniecēm — domē. Pie tam deputāti pašvaldības nākamā gada budžeta izstrādes gaitā varētu izskatīt arī pagasta pārvaldes darba efektivitāti kopumā.

Kārtējo reizi nācies pārliecināties, cik daudz problēmu rada vienkārša lieta — komunikācijas trūkums starp iedzīvotājiem un vadību. Šoreiz pašvaldība sola ieklausīties un arī palīdzēt risināt problēmas. «Novadnieks» turpinās sekot situācijai Aizkalnē.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Mācīja gatavot Taizemes ēdienus

Pagājušajā nedēļā mēs, Līvānu 1. vidusskolas 11. b klases skolēni, kopā ar apmaiņas programmas skolnieci Džeinu, istajā vārdā Chetsupha Thamjeree, no Taizemes, kura mācās mūsu klasē, gatavojām viņas valsts populārākos ēdienus. No tiem mums pazīstamākais ir suši. «Gastronomiskās» kultūras apguve notika skolas mājturības kabinetā. Mūsu internacionālajā pasākumā piedalījās klases audzinātāja Arija Baltmane un skolas direktore Maija Dzintra Skudre. Pasākums bija ļoti jauks un pilns ar pozitīvām emocijām, jo jaunā skolniece mūsu klasē ir ļoti iekļāvīga.

Džeina ir 17 gadus veca meitene no Taizemes. Viņa piedalās apmaiņas skolēnu programmā un par savu galamērķi bija izvēlējusies Latviju. Džeina mūsu skolā pavadīs visu šo mācību gadu. Oktobrī viņa apguva latviešu valodu un jau spēj sarunāties ar mums mūsu dzimtajā valodā, kas mums ir īsts pārsteigums.

Dagnija Moče,
Līvānu 1. vidusskolas
11. b klases skolniece

● Džeina no Taizemes klasesbiedriem mācīja, kā pagatavot suši.

Izspēlēja Eiropas parlamenta plenārsēdi

Līvānu 1. vidusskolā notika Eiropas Parlamenta plenārsēdes simulācijas spēle «Čīņa pret klimata pārmaiņām, atbalstot atjaunojamās enerģijas». Skolēniem vadīt spēli palīdzēja žurnālists un Eiropas Savienības jautājumu speciālists Ansis Bogustovs.

Gatavojoties spēlei, vidusskolēnu uzdevums bija izpētīt jautājumus par klimata pārmaiņām un pamazām iejusties Eiropas Parlamenta deputāta «ādā», jo spēles dienā katram skolēnam nācās pārstāvēt savu politisko grupu un savu valsti, iedomājoties, kā reāli ir strādāt ES Parlamentā, un atcerēties to, ka jāprot savienot gan Eiropas intereses, gan katras valsts intereses atsevišķi, jo katrs skolēns bija izlozējies, kāds valsts deputāts viņš būs.

Spēles dienā arī telpa bija līdzīgi iekārtota kā ES Parlamentā — sava vieta konservatīvajiem (37 procenti no visiem deputātiem), sava vieta sociāldemokrātiem (26 procenti), liberāļiem (16 procenti), zaļajiem (11 procenti) un labējiem (10 procenti). Skolēnu uzdevums bija līdz spēles dienai sagatavot priekšlikumus, labojumus no katras politiskās grupas, kas saistīts ar to, kādas būs ES enerģētikas infrastruktūras prioritātes 2020. gadam un pēc tam. Tāpat bija vajadzīgi priekšlikumi, kā panākt, lai līdz 2020. gadam atjaunojamās enerģijas daļa kopējā energopatēriņā sasniegtu 20 procentus.

Spēles rezultātā skolēniem kļuva vieglāk saprast ES Parlamenta lomu kopējā ES lēmumu pieņemšanas struktūrā, viņi iemācījās pieņemt savu lomu, pārstāvēt kādu konkrētu valsti.

Skolēniem sagatavoties palīdzēja arī skolotāju darba grupa — pasākuma koordinatore, sociālo zinību skolotāja Daiga Barkāne, dabaszinību skolotājas Marita Birzāka un Dace Rudzāte, politikas un vēstures skolotājs Aivars Cimbulis, angļu valodas debašu kluba vadītāja un angļu valodas skolotāja Anita Reitere.

Panākumi angļu valodas debašu klubam

Ar lielisku sniegumu un uzvaru no kārtējā debašu kluba turnīra valsts mērogā atgriezies Līvānu 1. vidusskolas jauno debatētāju komanda — angļu valodas debašu kluba pārstāvji. Turnīra debašu tēma šoreiz bija «Darbaspēka aizplūšana uz ārzemēm sekmē vai nesekmē Latvijas ekonomikas attīstību». Katrā turnīrā jāizspēlē gan pozitīvā, gan negatīvā puse, bet trešajā spēlē jālozē, kurš viedoklis tiks aizstāvēts. Debašu būtība ir tāda, ka par katru tēmu jāpierāda, ka apgalvojums ir pareizs gan no viena viedokļa, gan no pilnīgi pretējā. Šajā gadījumā, — ka darbaspēka aizplūšana Latvijas ekonomiku sekmē, gan arī to, ka nesekmē. Lai to varētu izdarīt, debatētājiem ir ļoti nopietni jāgatavojas, noskaidrojot visus argumentus «par» un «pret», kā arī tie jāpamato gudrā, loģiskā, saturīgā runā. Līvānu 1. vidusskolas komandas pārstāvis Jānis Zusāns šajā turnīrā ieguva labākā debatētāja titulu, bet ko-

pumā komanda uzvarēja Rīgas 1. ģimnāzijas komandu.

Ik gadus Latvijas vidusskolēniem notiek četri turnīri, divi — reģiona, divi — valsts mērogā.

Angļu valodas debašu klubu Līvānu 1. vidusskolā vada angļu valodas skolotāja Anita Reitere, tas darbojas kopš 1996. gada. Kādreiz Latvijas skolās bija ļoti daudzi angļu valodas debašu klubi, tagad palikuši apmēram 12, «Novadniekam» stāstīja skolotāja. Tas ir ļoti sarežģīti — pārliecināti diskutēt par dažādām nopietnām tēmām svešvalodā, viņa atzina, vienlaikus priecādamās par savu audzēkņu panākumiem.

● Skolotāja Anita Reitere kopā ar Līvānu 1. vidusskolas angļu valodas debašu kluba dalībniekiem Oskaru Artemjevu (no kreisās), Romualdu Gludānu un Jāni Zusānu.

Līvānu novada pašvaldības iestādes sāk gatavot budžeta projektus 2012. gadam

8. decembrī uz ikmēneša sanāksmi Līvānu novada domē pulcējās izglītības iestāžu vadītāji no visa novada. Izglītības iestāžu direktori iepazīnās ar rīkojumu par iestāžu budžeta projektu 2012. gadam sagatavošanu un iesniegšanu domē līdz 2012. gada 16. janvārim.

Kā informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle, katras iestādes iesniegtais budžeta projekts tiek izskatīts kopīgi ar iestādes vadītāju, kurš domes vadībai pamato ikvienas izdevumu pozīcijas nepieciešamību. Domes priekšsēdētājs Andris Vaivods direktoriem atzina, ka 2012. gada pašvaldības budžets varētu saglabāties 2011. gada līmenī, taču jāreķinās ar taupības pasākumiem, jo arī valsts budžeta prognozes 2012. gadam nav visai iepriecinošas. Līvānu novada pašvaldības budžetu varētu apstiprināt februārī.

Domes izpilddirektors Uldis Skreivers

ar gandarījumu atzina, ka, iepazīstoties ar iestāžu budžeta izlietojumu šogad, secinājis, ka iestādes ar budžeta līdzekļiem ir rīkojušās taupīgi. Attiecībā uz izglītības iestāžu plānotajiem remontdarbiem nākamgad izpilddirektors aicināja plānot pašus nepieciešamākos remontus tikai tajās telpās, kas saistītas ar mācību procesa nodrošināšanu un higiēnas prasībām — klasēs, sanitārajos mezglos.

Uldis Skreivers uzsvēra, ka ievērojamu ekonomiju devusi ēku siltināšana, piemēram, Līvānu 2. vidusskolas un vakarskolas siltināšana jau devusi 11 000 latu ekonomiju uz apkures rēķina, bet Līvānu 1. vidusskolas Laimiņas skolas siltināšana — 3000 latu ekonomiju budžetā.

2011. gadu Līvānu pašvaldības iestādes aizvadījušas ekonomiski un gadu beigs ar nelielu finanšu atlikumu, kas saglabāsies kā rezerve 2012. gada sākumam. Jārēķinās arī ar neparedzētiem apstākļiem un neplānotiem izdevumiem, kādi pie-

dzīvoti šī gada sākumā — janvārī, kad bija ilgstoši elektrības pārrāvumi, sacīja Andris Vaivods.

Līvānu novada izglītības pārvaldes vadītāja Aija Usāne un domes speciālisti informēja par aktuālāko izglītības jomā.

Līvānu novada domes vecākais daļtortikla administrators Juris Sņikers iepazīstināja ar jauno programmatūru, kas paredzēta skolu un bērnudārzu virtuvēm. Ievadot ēdienu receptūras un ziņas par audzēkņu skaitu, programma automātiski aprēķinās vajadzīgo produktu daudzumu katrai dienas ēdienreizei, kalorijas, porcijas, kā arī veiks produkcijas aprites uzskaiti, pavadzīmju apstrādi, produkcijas norakstīšanu un citas darbības. Rezultātā tiks taupīti pārtikas produkti, precīzi aprēķināts to daudzums un atvieglots uzskaites darbs, ko veic grāmatveži. Sākumā šo programmu kā pilotprojektu izmēģinās atsevišķās pašvaldības iestādēs.

Līvānu novada domes investīciju un projektu nodaļas projekta vadītāja Baiba Vucenlīdzāne direktorus iepazīstināja ar tuvāko mēnešu laikā veicamajiem pasākumiem apjomīgā projekta «Atbalsta pasākumu īstenošana sociālās atstumtības riskam pakļautajiem bērniem un jauniešiem Līvānu novada skolās». Projekta laikā uz diviem gadiem skolām tiks piesaistīti sociālie pedagogi, pagarinātās grupas skolotāji, stājas uzlabošanas pulciņa skolotāji un attīstošās mūzikas pulciņa skolotājs «C» līmeņa klases bērniem. 2012. gada pirmajos mēnešos plānots veikt iepirkumus biroja precēm, metodiskajiem materiāliem, sporta inventāram, materiāliem darba prasmju nodrošināšanai. Plānoti arī pieredzes apmaiņas braucieni pedagogiem uz dažādām Latvijas skolām Rīgā, Tukumā un Rēzeknē, kur īsteno līdzīgas apmācības programmas.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Trešajā Adventā iedegās svētku egles Līvānos un Preiļos

● Līvānu galvenā egle savā svētku rotā. Foto: J. Magdalenoks

● Sirsnīgus, mīlus Ziemassvētkus, veiksmīgu nākamo gadu vēlēja Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs (otrais no labās), Swedbank Preiļu filiāles vadītāja Iveta Stare (otrā no kreisās). Taču visemocionālākie sveiceni izskanēja no Latvijas spēkavīra Arta Plivdas (no kreisās) un dziedātāja Dainā Skuteļa (no labās) — mūsu novadniekiem, kuri Preiļu vārdu darijuši pazīstamu ne tikai citur Latvijā, bet arī pasaulē. Abiem šis gads nesis vēl nepiedzīvotas emocijas — viņu ģimenēs piedzimušas meitiņas. Foto: A. Šņepsts

Līvānos uz pilsētas galvenās egles, kas atrodas pie novada kultūras centra, iedegšanu pulcējās daudzas ģimenes ar bērniem. Skanēja mūzika, darbojās rīki, kas bērnus cienāja ar piparkūkām un siltu tēju, bet vecākus — ar karstviņu. Rūki mazos līvāniešus aicināja uz kopīgām rotaļām. Liksmību pie egles bija ievērojīgs arī Ziemassvētku vecītis, un itin drīz viņš bija klāt. Ziemassvētku vecītis aicināja Līvānu novada domes priekšsēdētāju Andri Vaivodu iedegt ugunis svētku eglē. Tā iemirdzējās visā savā skaistumā.

Šogad Līvānu galvenā svētku egle rotāta ar koši sarkanām lampiņām, starp kurām iekarinātas lielas, sudrabaini mirguļojošas bumbas. Līvānu novada dome aicina arī uzņēmumu īpašniekus un iestāžu vadītājus, svētkos sagaidot, izrotāt savus īpašumus ar košiem rotājumiem un pateicas visiem tiem, kas to jau izdarījuši.

Svētdien visas dienas garumā Līvānu kultūras centrā darbojās arī Ziemassvētku tirdziņš, uz kuru tirgotāji bija ieradušies no malu malām. Pircēji varēja iegādāties izstrādājumus no koka, saldumus, maizi, piparkūkas, ābolus, sulas, vīnus, rotas, audēju darbus, adījumus, tamborējumus, māla izstrādājumus, dziju, vaska sveces, bišu produktus, zilos māluš, biohumusu un citas preces.

Līvāniešiem pēdējos gados vairs nav jāmeklē pa mežiem zaļa skaistule, ko nozāgēt uzstādīšanai un izpušķošanai par pilsētas galveno eglī. Pilsētu rotā dabiska egle, kas aug skvērā pretī kultūras centram, un tagad tā pārtapusi par istu svētku simbolu.

Līvānu novada iedzīvotājiem — gan lieliem, gan maziem — kultūras un izglītības iestāžu darbinieki Ziemassvētkos un gadu mijas svētkos sola daudz jauku sarīkojumu pie svētku eglēm kultūras namos, skolās un citviet. Notiks svētrīti, koncerti, eglītes dedzināšana. Netiks aizmirsti arī bērni ar īpašām vajadzībām. Viņiem paredzēta eglīte 27. decembrī novada kultūras centrā. Eglīti organizē Līvānu novada bērnu un jauniešu centrs, novadā apzināti aptuveni 100 bērni ar īpašām vajadzībām.

Ar daudziem koncertiem svētku laikā vecākus, draugus un pārējo sabiedrību iepriecinās arī Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skola. 16. decembrī skolas audzēkņi sniegs vairākus koncertus 1., 4., 7. un 9. klašu skolēniem, 19. decembrī — 2. un 6. klašu audzēkņiem, 20. decembrī — pirmsskolas grupas bērniem Jaunsilvas pamatskolā, 3., 6. un 8. klašu skolēniem mūzikas skolā.

Lai gan no balta sniega nav ne vēsts, jo iestājies ta sauktais ziemas slapjais variants, par sirsnīgu un kupli apmeklētu pasākumu 11. decembrī izvērtās Ziemassvētku egles iedegšana Preiļos. Šogad tā nolūkota netālu no pilsētas — Badelkas mežā.

«Šogad mūsu ideja bija apvienot divus jaukus un cilvēku atbalstītus pasākumus — svētku egles iedegšanu pilsētas centrālajā laukumā un Swedbank atbalstīto akciju «Eņģeļi pār Latviju»,» stāsta Preiļu novada kultūras centra kultūras darba speciāliste Silvija Kurtiņa. Viņa atzīst, ka viss izdevies, kā bijis iecerēts. «Mūs atbalstīja un uz aicinājumu piedalīties svētkos atsaucās pilnīgi visas iestādes, ko uzrunājām. Tāpēc visiem sakām lielu paldies!»

Preiļu galvenās bibliotēkas bērnu bibliotēkas nodaļa kopā ar Zvaigznes grāmatu namu aicināja uz akciju «Apmaini izlasīto grāmatu pret citu». Dažu stundu laikā grāmatu galds piepildījās ar bagātīgu bērnu literatūras klāstu. Savukārt Preiļu bērnu un jauniešu centra rīkotajā darbnīcā tapa dažādi eņģeļi — rotājumi, bet Swedbank darbnīcā — ne-parasti izgreznoti trauki. Vienlaikus tika vākti arī ziedojumi akcijai «Eņģeļi pār Latviju». Lai svētku dalībnieki drēgnā laikā nesaņemtu iesnas, arodividuskoles audzēkņi visus cienāja ar pašu ceptiem piņģiem un karstu tēju.

Atbilstoši sākotnējai idejai, jau iepriekš visās pilsētas izglītības iestādēs bērni bija cītīgi gatavojuši eņģeļus. Preiļu Valsts ģimnāzijas, Preiļu 2. vidusskolas, Preiļu 1. pamatskolas, pirmsskolas izglītības iestādes «Pasaciņa» audzēkņu un arī pašu kultūras darbinieku izgatavotie daudzie eņģeļi papildināja rotājumu klāstu lielās egles zaros. Taču daļa no tiem kopā ar bērnu grāmatām un saziņotajām mantām, stāsta S.Kurtiņa, jau pirmdien tika nogādāti Preiļu novada krīzes centrā Ličos, kur noderēs centra iemītniekiem. Savukārt Swedbankas rīkotās labdarības akcijas ietvaros notikusi ziedojumu vākšana vēl nav noslēgusies un turpināsies līdz 18. decembrim. Cilvēku atsaucība ir liela, atzīst bankas Preiļu filiāle.

Ar priekšnesumiem sapulcējušos priecēja jaunieši — alternatīvās mūzikas piekritēji, kā arī vairāki pašdarbības kolektīvi — «Dancari», «Gaida», «Elīze», «Brūklenītes», uzstājās Preiļu 2. vidusskolas dejojāji un mazie dziedātāji no «Pasaciņas».

Goda vietā — dabisko eglī

Ziemassvētku eglītei, kas nu jau tapusi par neatņemamu Ziemassvētku sastāvdaļu, pērn apritēja jau 500 gadi. Tieši tik ilgs laiks pagājis, kopš eglīte pirmo reizi izmantota kā svētku dekorācija un laika gaitā apvijusies ar tradīcijām un ticējumiem. Pirmo reizi Eiropā eglīte pušķota Rīgā.

Egle katrā mājā

Līdz ziemas saulgriežiem vēl jāgaida, taču egles gandrīz katrās mājās, veikalos, ofisos un citās vietās būs arī šogad. Vislielākais prieks par eglī ir bērniem — ne tikai to rotāt un meklēt zem tās zariem dāvanas, bet arī doties uz mežu un izvēlēties skaistāko un piemērotāko. Šāda tradīcija izveidojusies daudzās ģimenēs. Ik gadus akciju sabiedrība «Latvijas Valsts meži» savā pārziņā esošajos mežos atļauj nocirst pa eglītei katram Latvijas iedzīvotājam. Kategoriski to aizliegts darīt eglu stādījumos un jaunaudzēs, bet grāvju malās, zem elektrolīnijām, stīgās un tieši ceļu tuvumā

to darīt ir pat vēlams. Turklāt eglītes, kas augušas labi apgaismotās vietās, ir kuplākas un skaistāk izskatīsies arī izpušķotas.

Podā iestādīta egle nav ilgi jātur istabā

Pēdējos gados aizvien populārākas ir egles podos. Tās pārdod Ziemassvētku tirdziņos, lielveikalos un speciālos laukumos. Ieteicams rūpīgi apskatīt iepulcēto pirkumu — pārlicināties, vai zeme podā ir pietiekami noblīvējusies, kas liecina, ka egle podā nav ielikta tieši pirms pārdošanas.

Ja kociņš podā iedēstīts tieši pirms ziemas sākuma, labākajā gadījumā šāda egle pārdzīvos svētku laiku, bet pavasarī iestādīt to vairs nevarēs, — kociņš neizdzīvos.

Lielākā kļūda, ko pieļauj cilvēki, kas iegādājušies eglī podā, ir pārāk ilga tās uzglabāšana telpās. Maksimālais laiks, cik ilgi eglī drīkst turēt istabā, ir divas nedēļas, jo tad kociņš siltos apstākļus sāk

uztvert kā pavasara iestāšanos — sāk dzīt jaunās saknes un pumpurus. Ja šādi pamodinātu eglīti atkal iznes ārā, salā, tā apsalst un, visticamāk, pavasarī vairs neatkopsies. Arī pēc divu nedēļu turēšanas istabā eglīti nav ieteicams uzreiz nest ārā, bet gan līdz pavasarim novietot vēsās telpās — kāpņu laukumos, pagrabos vai šķūnišos. Tikai tad, kad atnācis pavasaris, eglī no poda pārstāda zemē.

Mākslīgās egles videi kaitīgas

Izveidojies mīts, ka mākslīgās egles ir videi draudzīgākas. Patiesībā mākslīgā egle dabai nodara lielāku postu nekā ik gadu mežā nocirsta eglīte. Pirmkārt, tā tiek gatavota no naftas un kā jebkurš naftas pārstrādes process, arī egles izgatavošana saistās ar dabas piesārņošanu, īpaši kaitīgu izmešu formā. Pienāk brīdis,

kad no vecās plastmasas egles grībam atbrīvoties, un šis brīdis ir viskaitīgākais videi — otrreizējai pārstrādei tās nav nododamas, jo satur ne tikai plastmasu, bet arī metāla stiegrumus. Vienīgais veids to utilizācijai ir noglabāšana kopā ar sadzīves atkritumiem, kur tā nesadalīsies gadu desmitiem.

Arī mājās plastmasas egle var nodarīt vairāk ļaunuma nekā labuma. Mākslīgās eglēs labāk neievietot sveces, jo nejaušas aizdegšanās gadījumā kodīgie dūmi, kas satur dioksīnu un hlora savienojumus un ir veselībai ļoti bīstami, no telpām neizvēdināsies pat nedēļas laikā. Plastmasas degšanu ir daudz grūtāk kontrolēt nekā dabiskas egles aizdegšanos, kas Ziemassvētku laikā nav retums.

Pirms pirkt ko mākslīgu, labāk padomāt par iespējām, ko sniedz daba.

Saisināti no «Neatkarīgā»

Kaitīgie organismi ziemājos turpina attīstīties

Šobrīd ir gada tumšākais laiks. Saule reti uzspīd un, ja uzspīd, tad tikai uz mazu brītiņu. Lauka kultūraugu kaitēkļiem šis ir miera periods. Taču vairāku slimību ierosinātāji šādos mitros, siltos laika apstākļos turpina attīstīties un inficēt kultūraugus.

Augi neguļ, bet lēnītēm ēd

Šoruden sēja ritēja normāli. Ir decembris, bet dabā nav iestājies pilnīgs miera periods un ziemāju labības, graudzāles, āboliņi un ziemas rapši lēnītēm turpina tērēt augsni pieejamās barības vielās. Dažviet novēroti lauki, kur augiem sāk trūkt barības vielu, jo ieilgušajā garajā rudenī augi iztērēja daudz vielu, arī bieži nokrišņi veicināja barības vielu izskalošanos no augsnes. Lai pavasarī sekmētu kultūraugu ātrāku ataugšanu, šādiem laukiem pēc iespējas agri būs jānodod papildmēslojums, īpaši tas attiecas uz ziemas rapšu un ziemas kviešiem.

Ziemāju labības bojā infekcijas un mošķi

Decembra sākumā tritikāle un rudzi bija skaisti sacerojuši, sasneguši cerošanas vidus un pat beigu stadiju. Šos kultūraugus maznozīmīgi inficē graudzāļu miltrasa, sakņu puves un lapu pelēkplankumainība. Riebiņu un Preiļu novados atsevišķos rudzu laukos uz atsevišķu augu lapām parādījusies brūnās rūsas infekcija.

Ziemas kvieši sacerojuši, bet ir atsevišķi lauki, kur augi atrodas trešās un ceturtās lapas attīstības stadijā. Šajos laukos ziemošanas apstākļi būs lielā mērā atkarīgi no iesētās kviešu šķirnes ziemcietības un klimatiskajiem laika apstākļiem. Ja pēc uzsalšanas uzsnigs, lielu problēmu nebūs. Bet, ja būs ilgstošs kailsals, augi izsals, jo nav lapojuma, kas piesegtu augiem saknītes. Ziemas kviešu apakšējās lapas inficē

graudzāļu miltrasa, inficēti divi līdz astoņi procenti augu. Slimības attīstības pakāpe — viens procents no lapu virsmas. Kviešu lapu pelēkplankumainība inficējusi divus līdz četrus procentus augu un slimības attīstības pakāpe ir viens procents. Sakņu puves inficē divus līdz 10% augu un slimības attīstības pakāpe — 25%.

Dažviet ziemāju labību sējumos augus izretināja sprakšķu (drātstārpu) un melnās stiebrmušas kāpuri. Sprakšķu kāpuri vairāk invadēja vārpatainus laukus un lauku malas. Tie iznīcināja digstošos vai tikko sadigušos augus. Laukus, kur daudz sprakšķu kāpuru, ir apmeklējuši arī kurmji, jo tie labprāt ēd drātstārpus, bet vienlaikus arī izcilā saknes. Daļa augu tāpēc iet bojā. Melnās stiebrmušas kāpuri cerot sākušajiem augiem nograuz centrālo vai sānu dzinumumu, tādējādi mazinot produktīvo stiebru skaitu.

Rudeni ievu — auzu laputis sadēja ievērojamu daudzumu olu uz ievu pumpuriem, bet labību utis — uz ziemāju labībām.

Pavasari rapšus var postīt kaillgliemeži

Ziemas rapši zemnieki šoruden iesēja savlaicīgi. Lielākajā daļā lauku rapsim ir lapu rozetes attīstības stadija, bet laukos, kur netika lietots augšanas regulators, augi sāk pāraugt, tiem sāk attīstīties stublājs, sāndzinumi un dažviet pat ziedpumpuri. Šādos laukos augu pārziemošana var būt apdraudēta. Tomēr noteicošie būs klimatiskie apstākļi.

Visos ziemas rapša laukos augus inficēja krustziežu sausplankumainība, inficēti divi līdz 16% augu, infekcija ir pārsvarā uz augu apakšējām lapām. Krustziežu sausplankumainības attīstību un izplatību lielā mērā ietekmēja iesētās sēklas kvalitāte un klimatiskie

apstākļi. Krustziežu sausā puve jeb sakņu puves inficējušas 0,5 līdz 4% augu. Pēdējos gados augu lapas bojā alotājumu un zāglapseņu kāpuri, tie bojājuši divus līdz astoņus procentus augu.

Šoruden vairākos rapša laukos barojās kaillgliemeži un sadēja ievērojamu daudzumu olu. Pavasarī no olām šķīlās nākamā gliemežu paaudze un turpinās bojāt sējumus.

Vietās, kur bija iesēta neattīrīta sēkla, vai priekšaugā nebija veikta krustziežu nezāļu ierobežošana, oktobrī un novembrī ziemas rapša sējumos ziedēja baltas un dzeltenas krustziežu dzimtas nezāles — rapsis gan tas nebija. Jāņem vērā, ka krustziežu nezāles slimō ar tām pašām slimībām kā rapsis. Iestājoties salam, viengadīgās krustziežu nezāles nosals un nezāļu lapu masa ziemā paliks turpat uz lauka. Rezultātā var rasties rapša pārziemošanai nelabvēlīgi apstākļi. Rudenī nezāles arī iztērē rapsim paredzētās barības vielas un veicina daudzu slimību attīstību un izplatību.

Kaitē liekais ūdens un meža dzīvnieki

Dažviet ziemāju laukos ar nelidzenu reljefu ir sakrājies liekais ūdens, kas veicinās sakņu un sakņu kakla puvi izplatību un augu izslikšanu. Vēlams apskatīt un izvērtēt katru lauku. Ja viens tas ir iespējams, jānovada liekais ūdens. Ziemāju labībām un rapsim kaitēs arī meža dzīvnieki — nograuzīs augus līdz saknēm, bet pārlieku mitros laukos — izbrādās.

Šobrīd ir grūti prognozēt kultūraugu ziemošanas apstākļus, jo augu ziemošana būs atkarīga no tā, cik labi rudeni augi ir sagatavojušies ziemošanai, kādi būs apstākļi ziemā, kā arī no iesētās šķirnes ziemcietības.

A.Trūpa, agronome

AUGU PASAULE

Telpaugi, kas absorbē kaitīgās ķīmiskās vielas

Formaldehīdu noārda nefrolēpes (papažu suga), krūmveida krizantēmas, dracēnas, daiļā hamedoreja, Bendžamina fikuss, efejas, spatiņas, šeflēras un difenbahijas.

Ksilolu un toluolu noārda difekbahijas, nefrolēpes, Bendžamina fikuss un antūrijas.

Amonjaku noārda antūrijas, krūmveida krizantēmas, marantas, Bendžamina fikuss, dracēnas un acālijas.

Hlorofīts ir īsts draudzīgais brīnums — mazprasīgs augs, kam nevajag ne daudz gaismas, ne vienmērīgu temperatūru, tikai treknu zemi un papildmēslošanu. Turklāt, jo telpā slīkākais gaiss, jo hlorofīts labāk aug un labāk attīra gaisu.

Dažādas efejas arī nav izvēlīgas, ar prieku vijas ēnainās telpās un pie reizes attīra gaisu. Šim augam patīk rasināšana, bet riebjas pārāk slapja augsne.

Tradeskancijas un zeberīnas pēdējā laikā izkonkurējušas kaktusus pie datoriem, jo sekmīgi attīra gaisu no dažādu elektroierīču radītā kaitīgā starojuma, turklāt šie augi labāk sadzīvo ne tikai ar pieticīgu gaismu, bet arī informāciju tehnoloģiju speciālistiem. Šie augi sakņojas viegli, tikai, garī izauguši, noņem lapas. Tad nevajag visus dzinumus uzreiz apgriezt, bet pakāpeniski tajā pašā podā iespraust jaunus spraudņus, lai tie apsedz plīkos dzinumus.

Spēcīgāks starojums piemīt ziedošiem un lieliem telpaugiem, nelielu augu starojums pastiprinās, ja tie sastādīti lielās grupās.

Spēcīgākie enerģijas augi

Citronu un apelsīnu kociņš negatīvo starojumu pārvērš pozitīvā, turklāt jauki smaržo ne tikai ziedi, bet arī lapas.

Minirozes podiņos, kad zied, ir augs ar visspēcīgāko un vissmalkāko starojumu. Tās rosina radošu garu un mīlestības jūtas.

Dracēna labi noārda ķīmisko piesārņojumu, kas rodas kopēšanas laikā.

Pušku hlorofīts ir lielisks spēka avots un gaisa attīrītājs.

Efejas enerģija iedvesmo priekam.

Nefrolēpes ir labs kaimiņš cilvēkiem, kas strādā komandā un kam ir daudz garīga darba.

Monstera (*attēlā*) izstaro mieru un harmonizē telpu, tāpēc piemērota sabiedriskām vietām.

«Vides Vēstis»

INTERESANTI UZZINĀT

Veikalos var nopirkt ...kartupeļu sēklas

Vai tieša, ka kartupeļus var izaudzēt no sēklām?

Jau vairākus gadus specializētajos veikalos var nopirkt kartupeļu sēklas. Uzraksts uz paciņas apliecina konkrētām hibrīdām atbilstošās. Ir veikti arī izmēģinājumi. Tā Priekuļu selekcijas stacijā salīdzināja divus no veikalos piedāvātajiem hibrīdiem ar vietējām kombinācijām, par pamatu ņemot šķirni *Vineta*. Priekuļos kartupeļu audzēšanā no sēklām ir gūta pamatīga pieredze, jo selekcija balstās uz hibrīdo sēklu ieguvu un sēklaudžu audzēšanu.

Aprīļa beigās sēklas izsēj kastītēs un novieto siltumnīcā. Maija beigās dēstus izpiķē un, kad beidzas pavasara salnas, izstāda laukā. Audzējot ar dēstu, sausākā laikā stādījumi jālaista.

No bumbuļa izaugušajā cerā ir vidēji trīs līdz četri stublāji, turpretim no sēklas iegūtajam stādam parasti veidojas tikai viens. Tāpēc uz lielu ražu cerēt nevar. Turklāt no bumbuļa izaugušie kartupeļi uzdzied jau jūlijā sākumā un augusta sākumā sāk dzeltēt, bet no stāda izaugušie zied no augusta sākuma līdz septembrim.

Lai iegūtu vēra nēnamu ražu, no sēklām audzēti kartupeļi jānovāc oktobrī. Latvijas klimatiskajos apstākļos to var atļauties nelielās

Uzziņai

- Audzējot no sēklām, plus:
- ✓ par salīdzinoši lētu cenu var izaudzēt un atlasīt ražīgus un izskatīgus klonus (cerus) stādīšanai;
- minusi:
- ✓ jāizaudzē stādi; ✓ garāks veģetācijas periods;
  - ✓ stādus nepieciešams laistīt; ✓ traucē pavasara un rudens salnas;
  - ✓ mazāka raža; ✓ neviendabīgi bumbuļi.

platībās, jo jau septembrī iespējamas salnas, kad stādījumus nākas piesegt. Septembrī īpaši jākontrolē lakstu puves attīstību, ja nepieciešams, jāapsmidzina ar fungicīdu.

Lai pagarinātu veģetācijas periodu, kartupeļus var sēt aprīļa trešās dekādes

sākumā, uzmanot, lai līdz izstādīšanai uz lauka tie nepāraug — nedrīkst veidoties stolonu un jaunie bumbuliši.

Iegūto sēklas materiālu var izmantot stādīšanai nākamajā gadā.

Izmantots «Praktiskais Latvietis»

Keramīķis, kam pilna sirds ar pasakām

● 30. novembrī Andrejam Paulānam atzīmēja 115

Tieši Andreja dienā, 30. novembrī, Preiļu 2. vidusskolā tika svinēta Silajāņu keramikas vecmeistara Andreja Paulāna 115. dzimšanas diena. Skolas 5., 6., 7. un 8. klases audzēkņi sacentās zināšanās par slaveno keramiķi un viņa darbiem.

Bērni bija sagatavojuši arī novēlējumu Andreja Paulāna ielai (Preiļu 2. vidusskola atrodas A.Paulāna ielā) un šīs ielas iedzīvotājiem, stāstīja par iestādēm, kuras atrodas šajā ielā, kā arī ievērojamiem iedzīvotājiem.

Klašu komandas kopā ar audzinātājiem bija nopietni gatavojušās. Savukārt skolas direktora vietniece ārpusstundu darbā Rimma Gavrilova konkursu bija sagatavojusi spēles veidā. Žūrijā iesaistījās keramiķis Jāzeps Čerņavskis, savukārt keramiķis Raivo Andersons bija sagatavojis nelielas pārsteiguma balvas komandām un labākajiem spēlētājiem.

«Māla ceļš» — aizrautīga spēle

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja speciālisti ne vien iesaistījās žūrijas darbā, bet arī prezentēja jaunu izglītojošu galda spēli «Māla ceļš». To izveidojušas muzeja direktore Tekla Bekeša un galvenā māksliniece Silvija Berezovska.

Spēle «Māla ceļš» iepazīstina ar keramikas trauka tapšanas procesu no māla rakšanas, sagatavošanas un virpošanas līdz gatavam podam tirgū. Procesa aprakstam muzeja darbinieces izmantojušas Polikarpa Čerņavska, Jāzeps Čerņavskis un Raivo Andersona stāstījumu pierakstus. Spēles dizainam izmantotas fotogrāfijas no muzeja fotomateriālu kolekcijas un zinātniskā arhīva.

Andreja māla pasakas

Jau agrā bērnībā Andrejs Izidora dēls Paulāns sadraudzējās ar mālu, žūstošu trauku strēķiem, klausījās vīras mūzikā. Aizdurvē pie loga tēvs ar vecāko brāli Jēkabu rūcināja virpu. Pie sienas uz sola un maizes cepļa rindojās podi, svilpaunieki. Tuvāk galdam izpletušies aužamie stāvi. Garos ziemas vakarus īsina mātes cilātās stāvu sistavas.

Andrejs agri atskārst, ka pasakas var stāstīt vārdiem, tāpat kā māte izdziedāt un ieauzt audeklā vai kā tēvs izauklēt māla. Arvien dziļām viņš saprot, ka labai māla pasakai vijas cauri arkla un izkopts dziesma, ka pasaka var nemānot ienākt dzīvē, to sasildīt. Arī dzīve var pārāgt gaišā pasakā un līdzīgi saulei kļūt mūžības māsa. Paulānam ir pilna sirds ar pasakām. Viņš tās jūt staigājām pa zemes virsu, starp labiem ļaudīm, noredz nakti sapnī. Ritā atliek tikai to, kā pats saka, «izmaidzīt māla».

Svilpaunieku meistars

Andrejs Paulāns ir izcilākais svilpaunieku meistars ne tikai silajāniešos, bet arī visā Latgales keramikā. No tēva viņš mantojis iemaņas plastikā. Izkopis sev īpatnēju zirdziņa tipu, viņš to traktē kā cilvēka draugu un palīgu. Zirdziņam seglos brašs jātnieks, dažkārt viņa ligava vai arī abi kopā. Bieži seglos redzams karavīrs vai mednieks ar sunīti, reizēm sunītis viens pats.

Meistars aiziet māla pasaku pasaulē, kur cilvēki un dzīvnieki ir draudzīga saime, kur gaisā gūst uzvaru pār tumsas spēkiem. Dažkārt zirdziņa

● «Māla ceļš» — tā saucas Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieku izstrādātā spēle, kas veltīta keramiķim Andrejam Paulānam.

vietā apseglots auniņš, cūciņa vai gailītis, briedītis, āzītis vai kāds cits dzīvnieks. Māla pasaka gūst jaunus, brīnumainus pavērsienus daudzgalvaino zirdziņu veidojumos.

Latgales keramikas slavas gājiens

Trīsdesmito gadu vidū Latgales keramikas popularitāte strauji auga, pavērs ceļš uz izstādēm ārpus Latvijas. Parīzē Latgales keramika ciemojās 1935. gadā, ieņemot nozīmīgu vietu mākslas skatē. A.Paulāna darbi pārstāvēti arī Vispasaules izstādē Briselē 1935. gadā. Taču visplašākā Latgales keramikas skate Rietumeiropā notika 1937. gadā Parīzē. Andrejs Paulāns tajā piedalījās ar brūnu deviņzūburu svečturi un citiem darbiem. Paulānam un Polikarpam Vilcānam šajā izstādē — zelta medaļas. 1939. gadā keramika tika prezentēta Londonā, arī Leipcigas mesē.

Arī Latvijā tika rīkotas izstādes pēc izstādes. Andrejs Paulāns tajās nostiprināja savas vadošā keramiķa pozīcijas. Katram meistaram izstādes ceļ prestižu sādžā, pagastā, apriņķī, dod morālu un materiālu stimulu.

Kooperatīvs «Keramīķis»

Pirmskara Latvijā lietišķā māksla, salīdzinot ar tēlotājmākslu, atradās pabērna stāvoklī. Lietišķās mākslas vadošie meistari iecerējuši organizēt Latvijas PSR Kooperatīvās daļamatniecības savienību. Šīs idejas atbalsis atskanēja arī Silajāņos.

1941. gada 23. martā Silajāņu pagasta Feimaņu skolas telpās notika Latgales keramikas kooperatīva «Keramīķis» dibināšanas sapulce. Sapulcējušies vāzu un svečturu darinātāji, atnākuši daudzi podu meistari. Kooperatīvu nodibināja. Taču sākās karš, Latgales keramikas kooperatīvs tā arī palika tikai uz papīra. Andrejs Paulāns kooperatīva dokumentus glabāja visu mūžu, cerēdams, ka sapnis tomēr var īstenoties.

Militārā izstāde

Kara apstākļos tirdzniecība bija paralizēta. Nebija svina glazūrām, trūka angobas (dekoratīvs keramikas pamatmateriāla pārklājums, red.). Klusībā viens otrs drosmīgāks podnieks izvadāja traukus pa mājām, saņemdams pretī maizes mēru. Mēģinādams tautas acis spodrināt savu prestižu, vācu režīms 1943. gada vasarā Rēzeknē sarīkoja mākslas un amatniecības izstādi, kurā bija

jāpiedalās arī podniekiem.

Par eksponātu savākšanu bija jāatbild katra pagasta vecākajam un policijas dienestā esošās tā sauktās «C grupas» vada komandierim. Ar *militāru godu* tiek sarīkota tautas mākslas un amatniecības izstāde — vienīgā tāda Latgales keramikas sūrājā vēsturē. Citādi jau laikam nekas nebūtu iznācis. Okupācijas vara zināja, kā jārikojas.

Sociālistiskā ražošanas sistēma

Jaunajai padomju valdībai trūka izpratnes par tautas mākslas pamatvērtībām. Latgales keramiķi saskatīja atpalikušu amatnieku, sīkražotāju. Uzskatīja to par *skabargu* sociālistiskajā ražošanas sistēmā. Darbs bija jāpārkaroto — vai nu uz kolhozu vai rūpkombinātu bāzes. Lai šī pārkarotāšanās ritētu veicīgāk, podnieki apliekami ar nodokļiem — un ne pa jokam.

Arī invalīdu Andreju Paulānu nodokļi netaupīja. 1947. gadā summa sasniedza jau apaļu skaitli — 15 000 rubļu. Vecais un slimais vīrs to samaksāt nespēja. Sekoja lopu aprakstīšana un darbnīcas cepļa aizņemšana.

Tā 1949. gadā Paulāns sāka strādāt par kolhoza podnieku. Materiāli, darbs, darbnīca un cepļis — Paulāna, puse ienākumu — kolhoza.

Atdzimšana

Ziņa par tautas podnieku posta pilno dzīvi 1955. gadā tiek atnesta uz LKP Centrālkomiteju. Divi čemodāni ar Silajāņu vadošo keramiķu krūzēm, vāzēm, svečturiem un svilpauniekiem, klājoties uz kompartijas sekretāru galda, runāja ar tik pārliecinošu spēku, ka valodas bija isas un lietišķas. Nesamērīgā nodokļu nasta zūd. Daudzi podnieki, kas nav nojaukuši cepļus, atkal atsāk māla darbus.

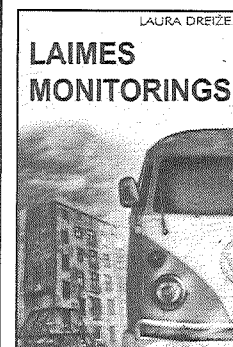
Par piedalīšanos mākslas izstādē Maskavā Paulānu apbalvo ar LPSR Augstākās Padomes Prezidija Goda rakstu, uzņem Mākslinieku savienībā, bet 1959. gadā piešķir Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka goda nosaukumu.

***

Andreja Paulāna darbi ir ne tikai Preiļu vēstures un lietišķās mākslas keramikas kolekcijas lepnākais zieds, bet tos glabā muzeji arī citās pilsētās — Maskavā, Sanktpēterburgā, Dublinā, Ženēvā, Faensā.

BIBLIOTĒKA IETEIC LASĪTĀJIEM

Preiļu galvenā bibliotēka ar «Novadnieka» starpniecību informē par jaunām grāmatām, ko saņēmusi kā dāvinājumu no SIA «Apgāds Zvaigzne ABC» Zvaigznes grāmatu nama.

Apgāds «Zvaigzne ABC» izdevis bērnu un jaunatnes oriģināl literatūras konkursa galvenās balvas 2010 ieguvējas Lauras Dreizes (1990.) romānu «Laimis monitorings», kas ir jau trešais jaunās rakstnieces darbs.

Līdz šim publicētie apjomīgie jauniešu adresētie romāni «Pūka dziesma» un «Nepabeigtais skūpstis» latviešu oriģināl literatūrā aizsākuši literārās fantāzijas žanra tradīciju.

«Laimis monitorings» ir sarakstīts kiperpanka žanrā un attēlo viziju par mūsu planētas nākotni jau citā — digitālajā — laikmetā, kad pasaulē valda tehnoloģijas, un pat «ieiešana» internetā ir mainījies līdz nepazīšanai — ar galvā ievietotiem implantiem.

Atbilstoši žanra specifikai šī vizija nav īpaši optimistiska: gadsimtu tālā nākotnē antihumāna politiskā režīma pārvaldītā Libertijas pilsētā nelegāli mitinās dumpīgi jaunieši — tā sauktā «ģimene». Autore parāda jauniešu sarežģītās attiecības — konkurenci, brāļu naidu, pirmo mīlestību. Viņi aizrāvušies ar savdabīgu sacensību, mēģinot notvert noslēpumainu autobusiņu. Tas neizskaidrojami parādās un atkal pazūd tajās pilsētas vietās, kur cilvēki jūtas nelaimīgi. Sākas aizraujoši piedzīvojumi.

Šī grāmata garantē aizraujoši pavadītu laiku no pirmās lappuses līdz pat laimes monitoringa busiņa noslēpuma atrisinājumam.

Zarinas Baldesku grāmata «Brīnumu mežs» ir pasaka par divām brīnišķīgām dvīnītēm — Marianu un Marionu. Reiz sēņojot Mariona zem kādas sēnes ierauga elfus un cenšas tos parādīt arī mātai. Taču Mariana neko neredz un apgalvo, ka elfu un laumiņu patiesībā neesot, tie dzīvojo vien pasakās. Taču kādu dienu viss mainās. Kad jaunais rūķis Marbuks pārvērs Marianu par puķi un iesloga to savā alā, drosmīgā Mariona kopā ar lapsiņu Rudīņu, vārnām Kali un Killi dodas māsu atbrīvot.

Kurš ir visveiklākais skrējējs? Kurš ir tas, kas grib visu uzziņāt? Cik dienu kameļis spēj iztikt bez ūdens? Kāpēc dažs radījums visu mūžu pavada kokā? Ja kāds vēlas uzziņāt atbildes uz šiem un vēl daudziem citiem jautājumiem, tad jāpievienojas kucēnam Vincim Brigitas Jovasiēnes grāmatā «Kucēns Vincis apceļo pasauli». Ar viņu kopā varēs ieraudzīt brīnumus, kādi sastopami Vidusjūras salās, Āfrikā, Dienvidamerikā, Austrālijā un Āzijā, kā arī izbaudīt daudzus piedzīvojumus.

Brigita Jovasiene ir lietuviešu rakstniece un dzejniece, kopš 2000. gada kopā ar ģimeni apceļo pasauli. Apmeklētas 40 valstis visos pasaules kontinentos, izņemot Antarktīdu. Stāsts par Vinca piedzīvojumiem ir rakstnieces pirmā grāmata.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova un L.Rancāne

DAUGAVPILS

No bērzu zariem top tīnes un gobelēni

Anita Līgere pīt no bērzu zariem iemācījusies nesēn, iesaiņotām bezdarbnieku stipendiju programmā. Jau kursu pirmajā dienā Anita bija nopinusi savu pirmo nelielo bērzu zaru trauciņu. «Vai nu tu sāc pīt uzreiz, vai arī nepin nemaz. Tāpat ir ar gleznošanu vai adīšanu. Tobrīd man šķita, ka tieši pišanu no bērzu zariem esmu vēlējusies visvairāk. Turpmāk nodarbibās gāja vēl vieglāk, noslīpējās prasme pārvaldīt zarus, sapīt tos ar stieplēm. Pārfrāzējot dziesmu, esmu sapinusi bērzu zaru pinēkļos,» smejojot pastāstīja pinēja.

Viņa atklāja dažas svarīgākās zināšanas, kas varētu noderēt iesācējiem. Vispirms ir jāsameklē labs materiāls — bērzu zari —, labas šķēres un stieples. Ieteicams nogriezt tādus bērzu zarus, kuriem nav izliekumu, pumpuru. Bēbrenieši zarus parasti sameklē pēc vēja gāzēm, vētrām, nevienas dzīvs bērzs nav aiztikts tikai tāpēc, ka pietrūktu zaru. Pie pišanas jākeras uzreiz, kamēr zari vēl ir dzīvi, lokāmi, jo no sausiem zariem tikai čīks vien sanāks. Jo biežāk pinējs starp zariem ievīs stieples, jo vieglāk veidosies forma, pinums būs biežāks, un darbs —

● Gan Bēbrenes pagastmājā un kultūras nama apkārtnē, gan privātajās kolekcijās ir redzami pinumi no bērzu zariem, ko izveidojusi pinēja Anita Līgere.

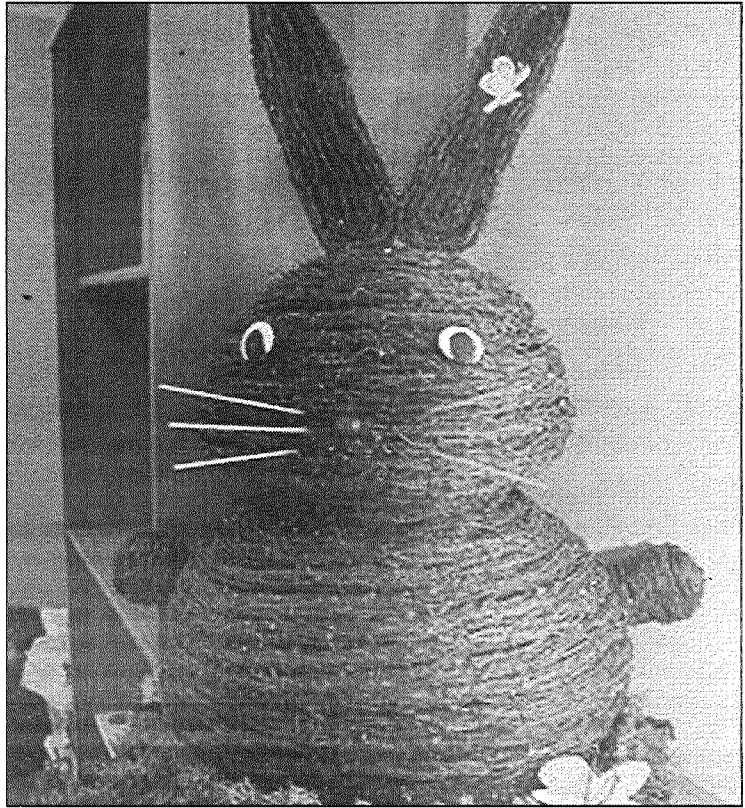
izturīgāks un vizuāli izskatīgāks. Ja no bērzu zariem grib nopīt tīni vai konfekšu trauku dāvanai, tad jāapbruņojas ar pacietību un jānoplēš visi pumpuri, spurgaliņas, ja tādas ir. «Darbs tikai tad izskatās perfekts. Un nav vairs jālauza galva, ko dāvināt Ziemassvētkos vai dzimšanas dienā. Pati sev gan neesmu nopinusi nevienu darbu,» stāstīja Anita.

Savukārt, pinot puķu podus, var izmantot visus zarus. Puķu mājvieta izskatīsies vēl labāk, ja pinējs pie zariem atstās pumpurus vai spurgaliņas. Lai nopītu

četrstūrains formas pinumu, ir jāizveido klūgu pamatne vai arī jāieliek pa kociņam katrā stūrī.

Anita mazu trauciņu var nopīt dažās stundās, lielākās tīnes gan prasa nedēļu. Darbs sokas ātrāk, ja ir izdevies atrast vismaz trīs metrus garus un zīmuļa resnuma bērzu zarus. Anitai patīk un padodas lieli pinumi, piemēram, tīnes. Labi padodas arī paplātes, viņa ir nopinusi pat tortes kārbu.

Bērzu zaru pinums estētiski baudāms padara arī citus vides vai dizaina darbus, ir pārliecināta Anita. Viņai izdevies nopīt lielu

sienas dekoru. Ir izveidots gobelēns no dabas materiāliem. Pinēja parasti cenšas izdomāt savas idejas, nevis kopēt to, kas publicēts žurnālos vai grāmatās. Viņu iedvesmo dzīve lauku mājā

ežera krastā.

«Jaunas zināšanas vai prasmes noderēs vienmēr, tāpēc ir labi, ja kāds to mācās,» teica Anita.

«Latgales Laiks»

Neparastā krāsu saspēle «Redukcijā»

Trīs Baltijas valstu keramiķi ir apvienojušies kopīgā izstādē Daugavpilī. Māla mākslas centrā ir skatāma XI Starptautiskā keramikas simpozija «Mēs» izstāde «Redukcija», kurā piedalās Latvijas, Lietuvas un Igaunijas mākslinieki. Latviju pārstāv Ineta Greiža, Mairita un Ivo Folkmaņi, Ilona Sauša.

Izstādē apskatāmie darbi pārsteidz ar keramikai neierastu krāsainību, glazūras spīgainību un dažādu nokrāsu rotāļiem.

Atklājot izstādi, tās kurators Juris Bergins pastāstīja, ka Lietuvas skatītājs ar keramiķu darbiem jau iepazinies izstādē Kauņā. Veidojot izstādi, atklājusies sasaiste ar iepriekšējo paaudžu keramiķiem, jo savulaik

Lietuvas keramiķi trešdienās nodarbojušies ar redukciju — tas ir, kurinājuši krāsni, kas ļāvusi iegūt glazūras ipašās nokrāsas. Izrādījies, ka lietuvieši paguvuši skoloties arī pie pirmā profesionālo izglītību ieguvušā latviešu keramiķa — Rūdolfa Pelšes (1880. — 1942.) viņa meistardarbnīcā, kas ieviesa šo tehnoloģisko novitāti Latvijas keramikā. Jāpiebilst, ka latviešu tautas mākslai nav raksturīgs redukcijas glazūru pielietojums, šis glazūras Latvijā parādījās tikai ar profesionālas keramikas rašanos.

Juris Bergins ir piederīgs gan Latvijas, gan Lietuvas keramiķu saimei, beidzis Latvijas Mākslas akadēmiju, piedalījies izstādēs daudzās pasaules valstīs. Šobrīd

dzīvo Lietuvā, arī viņa dzīvesbiedre Živile Barzdilauskaite ir keramiķe, kuras darbi ir apskatāmi Daugavpilī.

Daugavpils reģiona mākslinieku apvienības vadītāja Mairita Folkmane, vaicāta par redukcijas kā ipašās māla apstrādes tehnoloģijas būtību, atklāja, ka tās noslēpums ir skābekļa pieplūdes ierobežošana darbu apdedzināšanas laikā, kas ļauj, piemēram, sudraba glazūrai pārvērsties zelta nokrāsā.

Šobrīd izstādē Daugavpils māla mākslas centrā var redzēt, kā keramiķu darbi, izmantojot šīs modernās redukcijas tehnikas, ir ieguvuši jaunu tēlainību ar neparastu krāsu saspēli.

«Latgales Laiks»

● Agnes Semberaites «Sniegbaltīte un septiņi rūķi».

JĒKABPILS

Aizdedza sveces par HIV/AIDS upuriem

Pasaules AIDS dienā, 1. decembrī, Jēkabpils Zemā sliekšņa centrā piedāvāto iespēju bez maksas veikt HIV/AIDS diagnostisko pārbaudi izmantoja trīs cilvēki.

Zemā sliekšņa centra vadītāja Jana Tihomirova stāstīja, ka Jēkabpili reģistrēti 28 ar HIV/AIDS inficēti cilvēki, bet novados — trīs. Viņa informēja, ka HIV/AIDS izplatība Jēkabpili un novados pēdējā laikā mazinājusies, iespējams, tādēļ, ka aizvien vairāk cilvēku izmanto iespēju apmainīt šļirces — gadā Zemā sliekšņa centrā tiek apmainīts 20 000 — 25 000 šļirču. Taču novērota tendence, ka patlaban šī bīstamā infekcija vairāk izplatās seksuālo kontaktu ceļā.

Līdz šā gada 1. novembrim Latvijā kopumā bija reģistrēti 5100 ar HIV inficēto cilvēku. Tāpat kā Latvijā kopumā, visvairāk

inficēto ir no 18 līdz 26 gadiem. Jēkabpili daudz izplatītāka ir narkomānija, reģistrēti 363 narkotiku lietotāji, bet Zemā sliekšņa centru pastāvīgi apmeklē aptuveni 30. Jaunākajam narkotiku lietotājam ir 16, vecākajam — 62 gadi. Katru gadu divi trīs cilvēki tiek nosūtīti ārstēties no narkotiku atkarības. Šogad tādu ir trīs. Iecienītākā apreibinošā viela ir amfetamīns, kā arī tabletes, ko lieto kopā ar alkoholu. Ir divi heroīna lietotāji, bet kokainu vairāk lieto turīgākā iedzīvotāju slāņa pārstāvji, jo tas ir dārgs.

Jana Tihomirova uzsvēra, ka ir svarīgi runāt arī par narkotiku atkarību, jo tā ir tiešā saistībā ar HIV/AIDS izplatību.

● Pie AIDS simbola — sarkanās lentītes — tika aizdedzta svečītes, pieminot šīs infekcijas upurus.

«Jaunais Vēstnesis»

Jaunas dienesta automašīnas saņems arī Preiļu iecirkņa policisti

● Šādas «Volkswagen Tiguan» markas automašīnas izmantos gandrīz visas policijas struktūras.

Pagājušajā nedēļā Valsts policijas struktūrvienības visā Latvijā sāka saņemt jaunās dienesta automašīnas. Līdz gada beigām jauni transportlīdzekļi būs arī Preiļu iecirkņa policistu rīcībā.

Kā informē Valsts policijas sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā inspektore Sintija Virse, kopumā reģionālo pārvalžu rīcībā līdz gada beigām nonāks 382 «VW», «Peugeot» un «Škoda» markas automašīnas, savukārt nākamgad iecerēts autoparku papildināt vēl ar aptuveni 200 mašīnām.

Arī Latgales reģiona pārvalde ir saņēmusi 13 jaunas automašīnas, bet, kā pastāstīja pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne, līdz gada beigām jauno automašīnu skaits sasniegs 30. Viņa piebilda, ka arī Preiļu iecirknis nebūs izņēmums, darbinieki tiks pie jaunām automašīnām.

Jaunais līzings ligums par automašīnu iegādi stājās spēkā 5. decembrī un ilgs piecus gadus. Kopumā šī liguma ietvaros iepirkta 413 mašīnas, taču 31 speciāli aprīkots automašīnu Valsts policija saņems nākamā gada martā un maijā. Bez tam nākamgad plānots noslēgt vēl vienu līgumu par 210 automašīnu iegādi.

Noziegumu izdarījušās personas labprāt iet uz izlīgumu

Neskatoties uz valsts finansējuma samazinājumu, kas ierobežo izlīguma organizēšanas apjomu, Valsts probācijas dienestā (VPD) šī gada desmit mēnešos pieprasījumu skaits izlīguma īstenošanai, salīdzinot ar 2010. gadu, ir pieaudzis par trešdaļu, informē VPD izlīguma nodaļas vadītāja Diāna Ziedīņa.

Desmit mēnešu laikā valstī ierosināti 570 izlīgumi (pērn — 440). 376 gadījumos izlīgumu ierosinājusi persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, 108 gadījumos — policija, 44 — prokuratūra, deviņos gadījumos — cietušais un abas iesaistītās puses, bet trijos gadījumos — tiesnesis, izskatot lietu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu bērniem. 2011. gada desmit mēnešos izlīgumā iesaistījās 90 nepilngadīgas personas, savukārt 2010. gadā kopumā — 78 nepilngadīgās personas.

Proporcijas starp ierosināto izlīgumu veidiem saglabājas iepriekšējo gadu līmenī. Joprojām visvairāk — 40% — izlīgumi ierosināti par mazāk smagiem noziegumiem, 30% — par kriminālpārkāpumiem, 26% — par smagiem noziegumiem un četri procenti — par sevišķi smagiem noziegumiem.

«Jāuzsver, ka izlīgumu ir iespējams organizēt pirmstiesas kriminālprocesa laikā un izlīgums ir iespējams tikai tajos gadījumos, kad persona atzīst, ka ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, lietas faktus un ir gatava novērst kaitējuma sekas. Nemot vērā valstī esošo ekonomisko situāciju, veidojas pozitīva prakse — persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, ir gatava atlīdzināt kaitējuma sekas arī ar savu darbu, ne tikai finansiāli. Mūsu praksē ir sastopami dažādi atlīdzinājuma veidi: remontdarbi kaitējuma nodarītājā vietā — tiek iestiklota izsistais stikls vai atjaunota sabojātā sēta, kā arī darbi sabiedrības labā — uzņēmums, kam nodarīts kaitējums, vienojas ar personu, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, piemēram, par 100 stundu darbu sabiedriskās organizācijas labā.

Gadījumos, kad noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir nepilngadīgais, cietušais bieži vien prasa atlīdzinājumu nevis no vecākiem, bet no paša nepilngadīgā. Piemēram, nepilngadīgie, kuri bija apzīmējuši kādas pašvaldības ēkas sienu, no pašvaldības saņēma krāsu un paši nokrāsoja sienu,» stāsta VPD izlīguma nodaļas vadītāja D.Ziedīņa.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Rēzeknē aizturēti automašīnu zagļi — divi nepilngadīgi puīši

Policijai izdevies aizturēt vairākus jauniešus, kuri Rēzeknē jau kādu laiku nodarbojušies ar automašīnu zādzībām, informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes inspektore Anastasija Laizāne.

22. novembrī policija jau ziņoja par to, ka Rēzeknē strauji pieaudzis automašīnu zādzību skaits. Policija toreiz aicināja transportlīdzekļu īpašniekus parūpēties par savu spēkratu drošību un padomāt arī par signalizācijas uzstādīšanu. Būtiski, ka gandrīz visām zagtajām automašīnām signalizācijas nebija.

Veicot izmeklēšanu uzsāktajos kriminālprocesos, operatīvās meklēšanas rezultātā Kriminālpolīcijas nodaļas darbinieki aizdomās par veiktajām zādzībām 30. novembrī Rēzeknē aizturēja divus septiņpadsmitgadīgus jauniešus. Viņi ir atzīti par aizdomās turamajiem 10 automašīnu zādzību epizodēs Rēzeknes pilsētas teritorijā. Policijas pārstāve informē, ka atrasti arī gandrīz visi nozagtie transportlīdzekļi. Tie, kā tika noskaidrots izmeklēšanas gaitā, bija zagti ar mērķi pavizināties. A.Laizāne atzīst, ka auto nebija aprīkotas ar signalizāciju vai kādu citu pret aizdzīšanas ierīci, kas zagļiem ievērojami atvieglot darbu.

Vienam no aizturētajiem jauniešiem tiesa piemērojusi apcietinājumu, otram piemērots ar brīvības atņemšanu nesaisītais drošības līdzeklis. Neskatoties uz to, ka aizdomās turētie vēl nav sasnieguši pilngadību, tomēr viņi jau ir savu pretlikumīgo nedarbu lietpratēji. Abi agrāk bija nonākuši policijas redzeslokā, kā arī pašlaik gaida tiesu sakarā ar citiem līdzīga rakstura noziedzīgiem nodarījumiem.

Inspektore piebilst, ka aizturēšanas laikā pie jauniešiem atrastas arī narkotiskām līdzīgās vielas. Vai tās tiešām ir aizliegtas vielas, varēs apgalvot pēc ekspertīzes slēdziena saņemšanas. Sliktākajā gadījumā abiem puīšiem draud kriminālatbildība ne tikai par automašīnu zādzībām, bet arī par narkotisko vielu glabāšanu.

Par laupīšanu aizturēti divi vīrieši ar bagātu noziedznieka karjeru

Novembrī policija informēja, ka Daugavpils centrā divi nenoskaidroti vīrieši, pielietojot fizisku spēku pret 1986. gadā dzimušu vīrieti, nolaupta viņam personīgās mantas un maku ar naudu.

Veicot izmeklēšanu par laupīšanu uzsāktajā kriminālprocesā, Daugavpils iecirkņa kriminālpolīcijas darbinieki uz aizdomu pamata par izdarīto noziegumu nesen aizturēja divus 1984. gadā dzimušus vīriešus. Zināms, ka abas personas ir vairākkārt tiesātas par laupīšanu un zādzībām. Viens no viņiem vēl tad, kad nebija pilngadīgs, uzsāka savu noziedznieka karjeru, izdarot laupīšanu, kas bija saistīta ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam.

Abām aizturētajām personām tiesa piemēroja ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli — apcietinājumu. Policija turpina kriminālprocesa izmeklēšanu.

Stropos nakts laikā pastaigāties ir bīstami

27. novembrī ap pulksten 03.30 Daugavpili, Stropu mikrorajonā, kādai 1988. gadā dzimusiai sievietei no aizmugures uzbruka nezināms vīrietis un, pielietojot fizisku spēku, nolaupta viņai mobilo telefonu un somiņu ar personīgajām mantām.

Saņemot šo informāciju, policija uzsāka kriminālprocesu. Izmeklēšanas rezultātā, veicot operatīvās meklēšanas pasākumus, Kriminālpolīcijas darbinieki noskaidroja aizdomās turamo personu un 5. decembrī aizturēja 1990. gadā dzimušu vīrieti. Pie viņa tika atrastas arī nolauptās mantas.

Policija ziņo, ka aizturētais jau bija nonācis uzmanības lokā. Viņam piemērotais drošības līdzeklis nav saistīts ar brīvības atņemšanu.

Brauciens pa lauku ceļu Preiļu pagastā beidzās ar avāriju

6. decembrī Preiļu pagastā 1966. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi pa lauku ceļu ar grants segumu, likumā automašīnu nespēja novaldīt, tāpēc nobrauca no ceļa un apgāzās. Pēc negadījuma medicīnas iestādē tika nogādāts gan šoferis, gan divi automašīnas pasažieri. Medīki gan konstatēja, ka viss beidzies ļoti veiksmīgi — miesas bo-

jājumi konstatēti tikai vienam pasažierim, 1964. gadā dzimušam vīrietim. Policija skaidro negadījuma apstākļus.

Gājējs nokļuva zem dīzeļlokomotīves

6. decembra rītā ap pulksten 6.50 Daugavpili pagaidām nenoskaidrotos apstākļos pasažieru vilciena dīzeļlokomotīve uzbrauca gājējam, 1978. gadā dzimušam vīrietim. Cietušais guva politraumas un tika nogādāts slimnīcā medicīniskās palīdzības sniegšanai. Policija skaidro negadījuma apstākļus un iemeslus.

Zagliņš par brango ķērienu uzsāks kriminālprocesu

6. decembrī Krāslavas novada Kombuļu pagastā pagaidām nenoskaidrotas personas, uzlauzot slēdzeni, iekļuva mājā un nozaga dažādas mantas. Saimniekiem nodarītais materiālais zaudējums ir visai ievērojams — aptuveni 300 latu. Policijā uzsāks kriminālprocess, notiek izmeklēšana.

Aizturēti kārtējie narkotiku tirgotāji Daugavpili

7. decembrī Daugavpili Kriminālpolīcijas biroja darbinieki, veicot operatīvās meklēšanas pasākumus, narkotisko vielu realizācijas brīdī Pogulānkas mikrorajonā aizturēja divas personas — 1991. un 1994. gadā dzimušus puīšus. Aizturēšanas brīdī pie viņiem atrasti un izņemti 10 grammi marihuāna, kā arī mikrosvari.

Uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 253.1 panta pirmās daļas par narkotisko vai psihotropo vielu neatļautu realizēšanu.

Uzbrauca gājējam un aizbēga no notikuma vietas

7. decembra vakarā Ludzā divu ielu krustojumā nenoskaidrots vadītājs, braucot ar Audi markas automašīnu, uzbrauca gājējam un, neziņojot par to policijai un nesniedzot cietušajam palīdzību, atstāja notikuma vietu. Saņemot informāciju par negadījumu, policijas darbinieki uzsāka vadītāja meklēšanu. Rezultātā pēc neilga laika viņi noskaidroja un aizturēja 35 gadus veco Audi vadītāju.

Cietušais tika nogādāts slimnīcā medīku aprūpē. Uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 21. nodaļas — noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību. Izmeklēšana un apstākļu noskaidrošana turpinās.

Dagdas novadā iereibis vīrietis ar bisi rokās pārbaidīja visus kaimiņus

Laimīgā kārtā tikai ar izbīli beidzās kāds notikums Dagdas novadā. 7. decembrī ap pusdienlaiku no kāda Dagdas novada ciemata satrauktajiem iedzīvotājiem Krāslavas policijā tika saņemta informācija par to, ka kāds kaimiņš, būdams alkohola reibumā, staigā pa ciematu un apkaimi ar medību bisi rokā.

Saņemtās informācijas pārbaudei policijas darbinieki ierādās norādītajā vietā un aizturēja ļaunu baidītāju kaimiņu mājā, kur viņš jau bija paspējis noslēpt bisi. Aizturētais ir 1981. gadā dzimis vīrietis, kas jau agrāk bija nonācis konfliktā ar likumu. Pašlaik viņš ir nosacīti notiesāts pēc Krimināllikuma 193. panta — nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem.

Par šaujāmieroča glabāšanu, nēsāšanu bez attiecīgas atļaujas policijā uzsāks kriminālprocess. Šaujāmieročis izņemts.

Daugavpiliētis garāžā un dzīvoklī glabāja nelegālas cigaretes

8. decembrī Kriminālpolīcijas nodaļas darbinieki, realizējot operatīvo informāciju, noskaidroja, ka 1963. gadā dzimis Daugavpils iedzīvotājs savā garāžā glabā nelegālas cigaretes. Apskatot garāžu, konstatētas un izņemtas 126 280 cigaretes.

Kratišana tika veikta arī aizdomās turamā vīrieša dzīvesvietā, kur policijas darbinieki atrada vēl 4880 cigaretes bez Latvijas Republikas akcīzes marķējuma. Uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 221. panta pirmās daļas. Policija turpina izmeklēšanu.

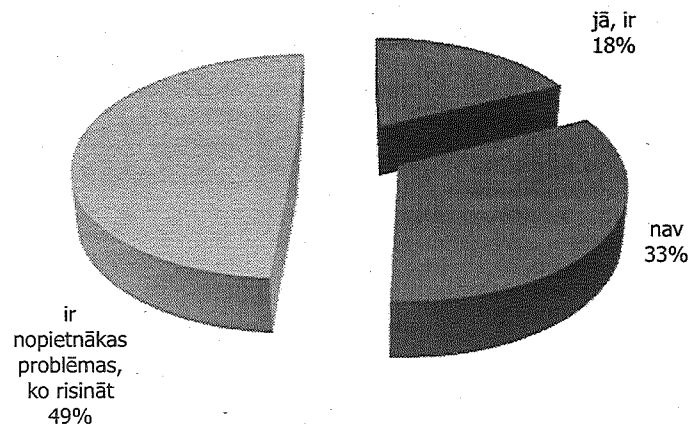
Valsts Policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Aptaujas rezultāti internetā

(no 5. līdz 11. decembrim)

Tavuprāt, vai skolās ir jāpagarina mācību gadus?

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS REĢIONĀLĀS ATĪSTĪBAS FONDS

Riebiņu novadā ir pabeigts Galēnu ciema ūdenssaimniecības sakārtošanas projekts

Riebiņu novada dome paziņo, ka ir pabeigta objekta "Ūdenssaimniecības attīstība Preiļu rajona Riebiņu novada ciemā Galēni", kas notiek saskaņā ar ERAF projektu (vienošanās nr. 3DP/3.4.1.1.0/09/APIA/CFLA/023/057) īstenošana.

Projekta ietvaros sasniegtie mērķi:

- uzlabota ūdensapgādes kvalitāte — kvalitatīva ūdenspadeve visiem centralizētajiem ūdensapgādei pieslēgtajiem iedzīvotājiem.
- Esošā urbuma atjaunošana un jauna izbūve. Ūdens sagatavošanas stacijas ierīkošana esošajā ēkā, pazemes ūdens rezervuāra ar otrā paceluma sūkņiem izbūve. Maģistrālā ūdensvada ciema centrā rekonstrukcija, nepasliktinot saņemta ūdens kvalitāti un samazinot ūdens zudumus.
- uzlabota notekūdeņu savākšanas kvalitāte — esošās KSS rekonstrukcija, novēršot iespējamās noplūdes, samazinot elektroenerģijas patēriņu notekūdeņu pārsūkņēšanas sistēmā. Spiedvada rekonstrukcija, novēršot neorganizētas noplūdes.
- uzlabota notekūdeņu attīrīšanas kvalitāte — izbūvēta jauna NAI, kas nodrošina notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvām prasībām (suspendētās vielas - 35,0 mg/l, BSP5 - 25,0 mg/l, KSP - 125,0) pašreiz pieslēgtajiem iedzīvotājiem un arī perspektīvā, un nepasliktina Osupes ūdens kvalitāti;
- novērsti ūdens padeves traucējumi ūdensapgādē — iegādāts un uzstādīts dīzeļģenerators, kas nodrošinās elektrību traucējumu gadījumā.

Riebiņu novada domes attīstības un plānošanas daļas vadītāja Inese Reitāle

● Apmaksāts raksts

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 15. decembrim.

T	ā	i	r	.
---	---	---	---	---

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtīna — viena zīme.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Šonedēļ populārākie vārdi — Iveta un Kristaps

Kā rāda Pilsnības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) apkopotā ledzīvotāju reģistra statistika, šonedēļ vārda svētkus svinēs kopskaitā 29238 Latvijas iedzīvotāji. No kalendārā iekļautajiem personvārdiem vispopulārākais vārds ir **Iveta** (8767), savukārt no vīriešu vārdiem — **Kristaps** (7844).

No nākamnedēļ kalendārā iekļautajiem vārdiem populāri ir arī vārdi **Jana** (4080), **Kristers** (2469), **Lūcija** (2316) un **Krists** (1096). Savukārt visretāk Latvijā izplatīti tādi kalendārā iekļauti personvārdi kā **Veldze** (28) un **Gaisma** (39).

Vēl vārda dienu šonedēļ svin 766 **Kristoferi**, 403 **Klīntas**, 354 **Hildas**, 340 **Alvīnes**, 187 **Otilijas**, 179 **Hannas**, 140 **Teiksmas**, 132 **Ausekļi** un 98 **Johannas**.

12.12.2011. – 18.12.2011. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaitis	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas raj.	Citur Latvijā
12.12.	OTĪLIJA	187	1	28	15	Liepājas raj.-22
12.12.	IVETA	8767	6	2181	850	Ogres raj.-40013
12.12.	LŪCIJA	2316	5	539	183	Daugavpils-117
13.12.	VELDZE	28	0	5	3	Jēkabpils-5
14.12.	AUSEKLIS	132	0	30	12	Cēsu raj.-11
14.12.	GAISMA	39	0	10	2	Tukuma raj.-5
15.12.	HANNA	179	10	74	21	Talsu raj.-11
15.12.	JOHANNA	98	0	46	4	Preiļu raj.-6
15.12.	JANA	4080	36	1361	329	Liepāja-181
16.12.	ALVĪNE	340	0	56	24	Liepāja-391
17.12.	HILDA	354	0	84	22	Talsu raj.-27
17.12.	TEIKSMA	140	0	26	10	Cēsu raj.-12
18.12.	KRISTOFERS	766	46	280	120	Jūrmala-34
18.12.	KRISTAPS	7844	90	1694	854	Cēsu raj.-359
18.12.	KRISTS	1096	15	206	112	Kuldīgas raj.-100
18.12.	KRISTERS	2469	116	396	229	Liepāja-133
18.12.	KLINTA	403	2	51	34	Madonas raj.-37

Projekta "Atjaunojamo energoresursu pielāgošanas iespējas Latgales reģionā, Utenas apriņķi un Pāņvežas apriņķi" ietvaros tiek rīkota starptautiskā skolu jaunatnes viktorīna un izglītojošs seminārs Riebiņu novada iedzīvotājiem

Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas projekta "Atjaunojamo energoresursu pielāgošanas iespējas Latgales reģionā, Utenas apriņķi un Pāņvežas apriņķi", projekta nr. LLIII-195 ietvaros, 2011. gada 2. decembrī Rēzeknē tika organizēta viktorīna „Zaļā enerģija” vidusskolas klašu skolēniem. Viktorīnā tika pārstāvētas piecu vidusskolu komplektētas komandas 9 cilvēku sastāvā no Rēzeknes pilsētas, Riebiņu novada, Kupišķu un Anīkšču

pašvaldībām Lietuvā.

Atbilstoši viktorīnas nolikumam, saturam un koncepcijai komandas izvēlējās atbilstošus nosaukumus: „GREEN CHOICE”, „SUNSHINE”, „GREEN ENERGY FOR EVERYBODY”, „GREEN MINDS”, „LUCKY AND HAPPY GREEN FREINDS”.

Riebiņu novadu pārstāvēja komanda „GREEN MINDS” no Riebiņu vidusskolas.

Viktorīnas mērķis bija veicināt jauniešu interesi par alternatīvo enerģiju, tās nozīmi un vērtīgumu, piedalīties dažādās radošās aktivitātēs, uzlabot un attīstīt sadarbību starp izglītības iestādēm.

Gatavojoties šim notikumam, skolēni papildināja savas zināšanas par alternatīvās enerģijas avotiem, saistītajām tehnoloģijām, attīstības gaitu. Bija arī praktiski uzdevumi un komandas mājas darba prezentācija.

Žūrija vērtēja komandu radošumu, atraktivitāti, spējas oriģināli un visiem saprotamā veidā pasniegt idejas un zināšanas.

Piecu komandu konkurencē komanda „GREEN MINDS” no Riebiņu vidusskolas ieguva 3. vietu, aiz sevis atstājot divas Rēzeknes pilsētas skolu komandas.

Pirmās divas vietas ieņēma viesu komandas no Lietuvas pašvaldībām, attiecīgi pirmo vietu — Anīkšču pašvaldības vidusskolas komanda un otro vietu Kupišķu pašvaldības vidusskolas komanda.

Savukārt, 2011. gada 5. decembrī Riebiņu novada dome un SIA "Mācību un konsultāciju

centrs ABC" rīkoja semināru "Alternatīvās enerģijas avoti un tehnoloģijas", kas norisinājās Riebiņos, Riebiņu novada domes telpās.

Interesenti varēja iegūt informāciju par siltumsūkņu un saules kolektoru izmantošanu privātajā sektorā.

Iegūtā informācija noteikti palīdzēs nākotnē Riebiņu novada iedzīvotājiem izvēlēties sev atbilstošāku alternatīvās enerģijas iegūšanas veidu, padarīt saimniekošanu ērtāku un videi draudzīgāku.

Riebiņu novada domes kopējais projekta "Atjaunojamo energoresursu pielāgošanas iespējas Latgales reģionā, Utenas apriņķi un Pāņvežas apriņķi" finansējums ir EUR 96 309,00, no kura 81 862,65 EUR ir finansējums no ERAF, 9630,90 EUR Riebiņu novada domes līdzfinansējums, 4815,45 EUR Valsts budžeta finansējums.

Projekts ir vērsts uz Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas II prioritātes atbalsta virzienu „Sabiedrisko pakalpojumu un dabas resursu kopīgas pārvaldīšanas uzlabošana”.

Projekta koordinators Āris Elsts ● Apmaksāts raksts

● Riebiņu vidusskolas komanda „GREEN MINDS”

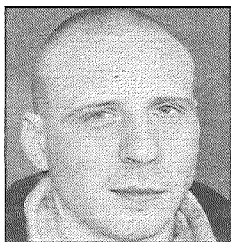

Vai atbalstāt mācību gada pagarināšanu un vasaras brīvlaika saīsināšanu?

**Laura, mācās
arodskolā:**

— Es neatbalstu mācību gada pagarināšanu. Vasara jau tāpat ir īsa, skolēniem sanāk maz laika atpūtai. Labāk vairāk pamācīties rudenī un ziemā, bet vasaras mēneši lai ir brīvi. Tas nekas, ka ikdienā vairāk mācību stundu. To var paciest, apzinoties, ka vasarā varēs no mācībām atpūsties. Pie tam vasarā nākas palīdzēt vecākiem lauku darbos. Mani skolābiedri arī ir pret mācību gada pagarināšanu. Es gan pavasari skolu beigšu, bet mans jaunākais brālis mācās 7. klasē un ir neapmierināts par iespējamo mācību gada pagarināšanu.

**Jānis, mācās
vakarskolā:**

— Vairāk esmu pret nevis par. Labāk lai viss paliek tā, kā ir. Siltā laika ir tik maz, un to gribas izmantot atpūtai un spēku uzkrāšanai, nevis mācībām.

Labāk ziemas dienās pamācīties ilgāk, jo tumsā un aukstumā tāpat neko nevar iesākt darīt, bet lai vasara būtu brīva no mācībām. Vasara paiet, palīdzot arī vecākiem lauku darbos. Protams, ja ziemas un pavasara brīvdienas būtu garākas nekā tagad, varētu padomāt arī par mācību gada pagarināšanu. Vairumam no maniem klasesbiedriem arī šāda ideja nepatīk. Varbūt tikai jaunāko klašu skolēniem derētu pagarināt mācību gadu, lai ilgāk ir skolā, nevis klaiņo pa ielām.

**Kaspars, absolvējis
arodskolu:**

— Mūsu skolā jau tāpat katru gadu mācības bija gandrīz līdz Jāņiem. Vajadzēja apgūt gan vidusskolas kursu, gan arodu. Nebija ne rudens, ne pavasara brīvdienas, mācības notika no rīta līdz vēlai pēcpusdienai. Apskaužām vispārīgglītojošo skolu audzēkņus, kuriem jūnijā jau bija brīvlaiks. Atbalstu mācību gada pagarināšanu.

**Gunta, divu bērnu
māmiņa:**

— Neesmu par to speciāli aizdomājusies, taču uzskatu, ka nekas briesmīgs nebūtu, ja mācību gads tiktu pagarināts. Kad pati mācījos skolā, gan mācību stundas bija garākas, gan sestdienās vajadzēja iet uz skolu, bet neviens nebija ne pārslogots, ne pārmācījies. Vienīgi tagad mācību programmas ir sarežģītākas. Viens no maniem bērniem ir pirmklasnieks, otrs mācās 4. klasē. Bērnu atpūtai laika būtu diezgan arī tādā gadījumā, ja viņi mācītos vasarā, ja vien nesēdētu pie televizora vai pie datora. Mēs bieži braucam uz laukiem, kur ir svaigs gaiss, fiziskas aktivitātes. Bērniem, protams, nepatīk, ka skolā būs jāmacās ilgāk.

— Mācību gada pagarināšanai ir gan labā, gan sliktā puse. Labi ir tas, ka bērni būs skolā, nevis savā vaļā, bez pieskatīšanas, jo daudziem vecākiem ir problēmas, kur bērnu likt pa vasaru. Atpūsties viņi spēs jebkurā laikā. Manam bērnam patīk skolā, viņš labprāt uz to iet, un ir apmierināts, ka varēs mācīties ilgāk. Viņš arī tagad pēc mācību stundām skolā ilgi uzturas. Tomēr ar katru bērnu ir citādāka situācija. Ir tādi, kam vajāka veselība, un viņiem būtu vajadzīga ilgāka atpūta vasarā. Sabiedrībai šajā ziņā būs pretrunīgi viedokļi.

**Daiga, topošā
pedagoģe:**

— Mācību gada pagarināšanai ir gan labā, gan sliktā puse. Labi ir tas, ka bērni būs skolā, nevis savā vaļā, bez pieskatīšanas, jo daudziem vecākiem ir problēmas, kur bērnu likt pa vasaru. Atpūsties viņi spēs jebkurā laikā. Manam bērnam patīk skolā, viņš labprāt uz to iet, un ir apmierināts, ka varēs mācīties ilgāk. Viņš arī tagad pēc mācību stundām skolā ilgi uzturas. Tomēr ar katru bērnu ir citādāka situācija. Ir tādi, kam vajāka veselība, un viņiem būtu vajadzīga ilgāka atpūta vasarā. Sabiedrībai šajā ziņā būs pretrunīgi viedokļi.

L. Rancāne
Foto: A. Šnepsts

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBA

Autoskola Vikingi apmāca "C", "D", "E" un 95kods kategorijas autovadītājus
Preiļu 2. vidusskolā,
A. Paulāna ielā 2, Preiļos.
Informācija pa tālr. 65422273,
27200013, www.vikingi.lv

Pērk metāllūžņus, lietotu lauku tehniku un auto.
Griezām uz vietas, sveram.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 25969839.

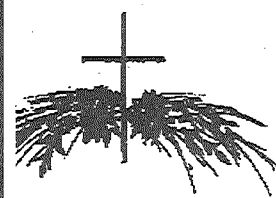
SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA „LATVIJAS GAĻA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Latvian Meat iepērk liellopus, jaunlopus, zirgus, aitas.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 29161121, Juris.

LPKS „Baltic Meat Standard” iepērk liellopus, jaunlopus.
Labas cenas. Ir dažādas piemaksas. Sver uz elektroniskajiem svariem.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 20250289, 63354097.

Uzņēmums pērk ZEMI AR MEŽU.
Palīdz dokumentu noformēšanā.
Garantē ātru apmaksu.
Tālr. 29206445.

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā lai tev palīdzētu.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ritai Ondzulei, brāļus MIHAILU un JEVGENJU zaudējot.
SIA „Preiļu santehniķis” kolektīvs

PASTEIDZIETIES!!!

ABONĒŠANAS KAMPAŅA TURPINĀSIES TIKAI LĪDZ ZIEMAŠSVĒTKIEM!

To var veikt jebkurā pasta nodaļā, pie pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā

www.pasts.lv

vai līdz 20. decembrim, zvanot pa tālruni 67008001 un 27008001.

ABONĒT redakcijā, Preiļos, Brīvības ielā 14, ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot „NOVADNIEKU” uz visu gadu redakcijā un nevis pa mēnešiem,
ietaupīs uz pasta kvīšu rēķina Ls 4,92, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu,
t.i., par Ls 35,20, vēl ietaupot Ls 3,20 (KOPĀ ietaupījums – Ls 8,12).

ABONĒT „NOVADNIEKU” uz šiem pašiem noteikumiem var arī redakcijas mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā „Abonēšana”.

AICINĀM abonēt „NOVADNIEKU” redakcijā arī juridiskās personas, jo nebūs jāmaksā par abonēšanas pakalpojumiem.

„NOVADNIEKA” viena mēneša abonēšanas cena 2012. gadā:
fiziskām personām Ls 3,20, ● juridiskajām personām Ls 4,24.
(Abonēšanas pakalpojumi pastā par vienu preses izdevumu ir Ls 0,41 ar PVN.)

Skolotājiem pieejams metodiskais materiāls vardarbības pret bērnu prevencijai

No 8. decembra preventīvās bērnu drošības programmas «Dzīmbas drošības programma» metodiskais materiāls vienas nodarbības «Mans ķermenis ir mans» vadīšanai ir brīvi pieejams video instrukcijas un izdala materiālu formātā. Metodiku, kas centrā «Dardedze» darbojas jau vairāk nekā septiņus gadus, tagad centra mājas lapā ikviens skolotājs, sociālais pedagogs vai psihologs var lejupielādēt un izmantot pirmsskolas un sākumskolas bērnu apmācībai par personisko drošību saskarsmē ar citiem cilvēkiem, lai mazinātu risku bērniem kļūt par vardarbības upuriem.

«Dzīmbas drošības programmas» ietvaros pēdējo trīs gadu laikā ir apmācīti turpat seši tūkstoši bērnu: 2009. gadā apmācības izgājuši 1839 bērni, 2010. gadā — 2348 bērni, bet šogad plānots apmācīt ap 2300 bērnu, informē Agnese Magne, centra «Dardedze» vadītāja.

«Dardedze» pētījumu dati vispārīgglītojošajās skolās par seksuālo vardarbību uzrāda, ka 29 procenti no skolēniem ir cietuši no seksuālas vardarbības, pie tam 14 procenti cietuši no seksuālas vardarbības pēdējā gada laikā.

«Interese no skolu puses ir bijusi milzīga visu laiku. Tikko bijām ievietojuši materiālu mājas lapā, jau astoņas skolas lejupielādēja metodisko materiālu,» stāsta Agnese Sladzevska, centra «Dardedze» preventīvā centra vadītāja. «Ik dienas palīdzot bērniem, kuri cietuši no dažādām pieaugušo pārestībām, esam pārliecinājušies, ka liela daļa no šīm nelaimēm nebūtu notikušas, ja bērns mācētu atpazīt bīstamās situācijas un zinātu, kā tajās rīkoties. Ja bērns mācētu nosaukt palīdzības dienesta tālruni, zinātu, kā rīkoties situācijā, ja kāds svešinieks lūdz viņam doties līdz, mācētu atšķirt labos pieskārienus no sliktajiem un zinātu, ka arī pieaugušajam, kurš dara pāri, drikst teikt «nē». Tie ir tikai daži no jautājumiem, uz kuriem ne vienmēr paši vecāki zina, kā bērnam atbildēt.»

Centrs «Dardedze» preventīvo drošības programmu pirmsskolas vecuma bērniem izstrādāja 2003. gadā ar Nīderlandes vēstniecības atbalstu. Programmas saturs šo gadu laikā ir pilnveidots, attīstīts un izvērsti vairākos «Dzīmbas drošības programmas» virzienos.